

ŠTIPENDIJE

Že od maja je v javni razpravi Osnutek predloga sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SRS. Osnutek sprememb pri naša vrsto sprememb in prilagoditev Zakonu o združenem delu. Za nas — za Iskra je značilna osnovna poanta sprememb — štipendija naj bi čimveč učencev, dijakov in študentov usmerila iz štipendistov iz združenih sredstev v kadrovske štipendiste.

Tako je tudi Iskri dana možnost, da prek politike štipendiranja doseže izpolnitev kadrovskih potreb, zlasti na tistih področjih, na katerih že dolga leta ugotavljamo, da so deficitarna. Tu bo treba postaviti take kriterije štipendiranja, da bo že sam sistem vzpodbujal tako usmerjeno izobraževanje, ki bo izpolnilo nastale vrzeli zlasti v tehničnih poklikih.

Znano je namreč, da zanimanje za šolanje v kovinarskih in elektro šolah upada. Prav tako je vse manj vpisov na tehnične srednje šole in fakultete strojne in zlasti elektro smeri.

Pogostokrat se je namreč dogajalo, da le ni bilo dovolj prijav za zasedbo razpisanih štipendij, kaj šele, da bi imel Odbor za štipendije možnost, da bi izbiral boljše in najboljše dijake.

Zdaj pa imamo spet lepo priložnost, da iz predlaganih variant sprejmemo tiste spremembe v načinu štipendiranja, ki bodo zagotavljale večje zanimanje za poklice, ki jih rabimo v Iskri in industriji sploh.

Druga možnost, ki jo lahko „zakonimo“ po spremembah pa je stimuliranje kvalitetnega in hitrega študija. „Dvakrat da, kdor hitro da,“ pravi pregovor. Za nas pa je največ vreden dober strokovnjak v tovarni in s „staro bajto“ na univerzi si ne moremo nič pomagati.

Zato naj bo štipendija taka, da bo spodbujala štipendista k resnemu in poglobljenemu študiju, to se pravi, da bo za boljši uspeh na izpitu, ali v spričevalu tudi večja štipendija.

To pa bo že samo po sebi pospešilo tudi tempo izobraževanja in pospešilo pritok strokovnjakov v proizvodnjo — kar pa je tudi končni cilj kadrovskih štipendij in štipendiranja sploh.

S takim nagrajevanjem, ali kot pravi Edvard Kardelj — s privajanjem dohodka — bomo uresničili tudi eno izmed prvih načel Zakona o združenem delu: nagrajevanje po vloženem delu.

FY

Poreč oktobra 1977

Predstavniki družbenopolitičnih, samoupravnih in vodstvenih organov so se na seminarju in delovnem sestanku v Poreču zavzeli za še trdnejšo Iskra.

Poreški hotel Delfin je od 14. do 16. oktobra gostil več kot 180 Iskrinih udeležencev seminarja in delovnega sestanka. Prvi dan, ki je imel seminarski značaj, so udeleženci poslušali poročilo direktorja področja za stike z javnostjo Boštjana Barboriča o samoupravnem dogovarjanju in usklajevanju ter prilagajanju samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra z zakonom o združenem delu. V nadaljevanju seminarja je udeležencem spregovoril direktor področja za inovacije Miloš Kobe. Seznanil jih je s problematiko, pa tudi uspehi inovacijske dejavnosti v Iskri ter med drugim opozoril na izredno velik pomen družbenopolitičnih organizacij, zlasti sindikata in mladine pri vzpodbujanju inovacijskih procesov. V popoldanskem času se je seminar nadaljeval z govorom direktorja področja za kadre Staneta Preskarja, ki je obširno spregovoril o nalogah sindikata in mladine v procesu sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Zadnji govornik v izredno obsežnem dnevnem redu prvega seminarskega dne je bil direktor področja za samozaščito Boris Mužič. Podobno kot prejšnje govornike so udeleženci tudi njegov referat spremljali z izrednim zanimanjem in tudi po njegovem govoru se je razvila bogata in konstruktivna razprava. Povzetke izvajanj govornikov prvega seminarskega dne objavljamo v posebnih člankih.

Na nedeljskem delovnem sestanku so delegati najprej obravnavali uresničevanje sklepov lanskega poreškega seminarja ter pregledali izvajanje Delovnega načrta sindikata z dne 7. 4. 1977 in Idejnih izhodišč, akcijskega programa in smernic za javno razpravo o osnutku tez za samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra z dne 6. 6. 1977. O tem je udeležencem spregovoril predsednik izvršnega odbora sindikata Jože Čebela — njegov govor objavljamo v prilogi te številke v celoti — poleg njega pa so na govorniški oder stopili še predsednik skupščine Vladimir Klavs, predstavnik Odbora za industrijski inženiring Andrej Bleiweis, sindikalna voditeljica iz temeljne organizacije TELA in delovne organizacije Avtomatika, in še mnogi drugi udeleženci.

Seminar v Poreču je mladina izkoristila tudi za svojo letno volilno konferenco ZSMS ZP Iskra — na njej so izvolili novega predsednika in sekretarja — zadnji dan pa je bila tudi seja Izvršnega odbora KOOOS ZP Iskra in predsednikov sindikalnih konferenc delovnih organizacij. Kot že rečeno, objavljamo govor tovariša Čebele v prilogi, hkrati pa objavljamo tudi program mladinske organizacije za delo v prihodnje, rokovnik sprejemanja samoupravnega sporazumevanja in usklajevanja ter sprejemanja samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, ter poročilo dosedanjega predsednika Iskrine mladinske organizacije Miloša Pavlice o delovanju mladih delavcev in delavcev v Iskri v minulem obdobju. V prilogi objavljamo tudi sklepe tega izredno uspelega srečanja predstavnikov družbenopolitičnih, samoupravnih in vodstvenih organov.

Sporazum je nadaljevanje sporazuma

Družbenopolitični aktiv ZP Iskra v sestavi Odbora za spremljanje izvajanja ZSD, sekretariata ZK IO KOOS in sekretariata mladine ZP Iskra je na svoji seji 13. oktobra verificiral delovni osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra.

Odbor za spremljanje izvrševanja programa in delovnih načrtov preobrazbe samoupravnih odnosov v ZP Iskra o usklajevanju pripomb k tezam o samoupravnih organiziranosti, ki je

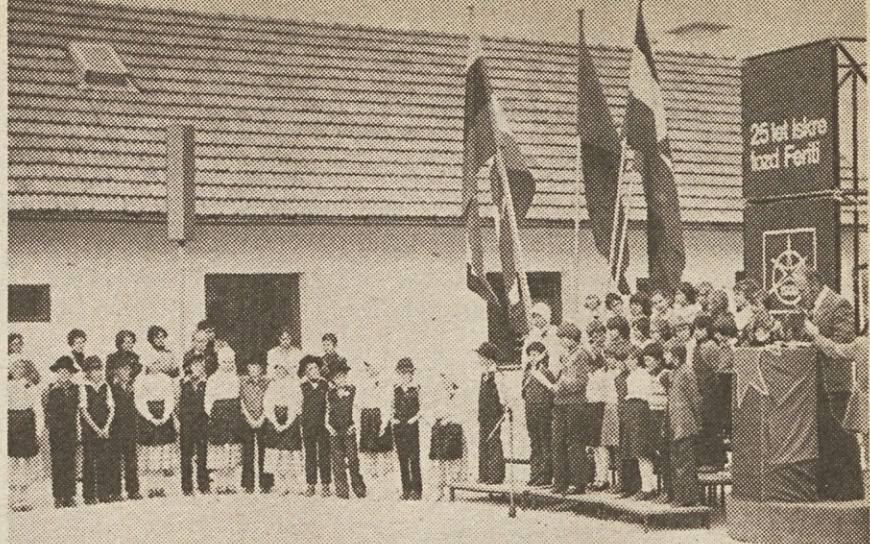
bil imenovan na 6. zasedanju Skupščine 26. 6. letos, in se je doslej sestel petkrat z zadovoljivo udeležbo delegatov, je družbenopolitičnemu aktivu predložil poročilo, ki vsebuje v tri kategorije strnjene pripombe. Te osnovne kategorije so pripombe, ki so posledica nezadostne jasnosti ali informiranosti, pripombe, ki so posledica premalo preciziranih določil, ter vsebinsko drugačne rešitve od predloga „Tez“.

V začetku je predsednik IO KOOOS Jože Čebela seznanil člane družbenopolitičnega aktiva z dejstvom, da je sindikat nosilec samoupravnega združevanja, da pa naloge niso bile v popolnosti izpolnjene.

Že lani, 23. decembra je bil sprejet prvi program, ki mu je sledila vrsta odlogov, tako da je sedanja zakasnitev več kot mesec dni skoraj nesprejemljiva. Akt o sporazumih bi moral biti izdelan že 1. septembra kar je bil tudi zadnji rok glede na dejstvo, da morajo biti do 1. 1. 1978 sprejeti vsi samoupravni sporazumi.

V skladu s 127. členom Zakona o združenem delu so delavci v TOZD dolžni določiti osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke najkasneje do 31. 12. 1977. Zato je potrebno sprejeti nove sporazume o delitvi čistega dohodka in osebnih

VBR

Posnetek s praznovanja 25-letnice obstoja temeljne organizacije združenega dela Feriti v IEZE, medtem ko je govoril direktor TOZD Feriti — Dušan Dolničar.

Naš osnovni cilj — trdnejša in uspešnejša Iskra

Glavni temi seminarja v Poreču sta bili vsekakor poročilo in obravnava osnutka samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra. O poteku prilagajanja tega najpomembnejšega Iskrinega samoupravnega akta z Zakonom o združenem delu je udeležence seznanil direktor področja za stike z javnostjo ZP Iskre Boštjan Barborič. Kot je znano, smo v Iskri najprej pripravili teze o samoupravnih organiziranosti v SOZD Iskra, tem tezam je sledil delovni osnutek samoupravnega sporazuma, zdaj, po politični verifikaciji pa bo Skupščina Združenega podjetja dala osnutek v javno razpravo. Tovariš Barborič je v zvezi s tem opozoril, da ne bi smelo biti nobenih preprek, da ne bi koncem decembra dokončno podpisali samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra.

Glavni nosilec samoupravnega sporazumevanja in usklajevanja v tem prvem obdobju, ko smo imeli še teze, je bil Odbor za spremljanje izvrševanja programa in delovnih načrtov preobrazbe samoupravnih odnosov v ZP. Odbor je v minulem obdobju zbral vse pripombe, predloge in pobude ter jih razvrstil v tri kategorije — od pripomb, ki so bile izrečene zaradi nezadostne jasnosti ali obveščenosti, pripomb, ki so posledica premalo preciziranih določil, do tretje skupine pripomb, ki pomenijo vsebinsko drugačne rešitve od predloga tez in terjajo uskladitev stališč delegatov.

V tem obdobju usklajevanja in sporazumevanja so delegati Odbora namenili izredno veliko pozornosti prav ciljem združevanja in družbeno-ekonomskim odnosom v Iskri, torej področjem, ki sta še kako pomembna za prihodnost Iskre. Pri tem so bile „najbolj na tapeti“ organizacije skupnega pomena, kot so Iskra Commerce,

BIL, in druge. Prav v zvezi s prihodnostjo Iskre Commerce, kot organizacije za izvajanje združenih tržnih dejavnosti, je tovariš Barborič opozoril na delne spremembe v tej delovni organizaciji skupnega pomena, ko bo predvidoma iz sedanjih dveh nastalo šest temeljnih organizacij ter dve delovni skupnosti skupnih služb.

Najverjetneje se bo v Iskra Commerce vključila tudi Služba za industrijske lastnine.

Direktor področja za stike z javnostjo je obširno spregovoril tudi o dohodkovnih odnosih ter se pri tem dalj časa zadržal pri oblikovanju internih cen, pri izjemnem dohodku, skupnem dogovarjanju o prodajnih cenah, in podobno. V nadaljevanju se je dotaknil tudi rešitev, ki jih prinaša osnutek samoupravnega sporazuma glede urejanja delegatskih razmerij, zatem je pojasnil probleme v zvezi z ustanavljanjem Iskrine banke, udeležence pa je seznanil tudi s predlogi, da bi Iskrina počitniška skupnost prenehala delovati kot interesna skupnost in da bi se vključila v delo Iskra Invest servisa. S tem se bo seveda sprožilo tudi vprašanje bodoče pristojnosti oziroma nalog ISE.

Govoru direktorja Boštjana Barboriča je sledila izredno konstruktivno kritična in bogata razprava. Za besedo je najprej zaprosil predstavnik Zmaja ter skušal pojasniti, zakaj ima ta kolektiv drugačna stališča kot drugi do številnih vprašanj. Gre za to, da se v Zmaju z mnogimi stvarmi v Iskri ne strinjajo, kar se je odražalo že v preteklosti, ko je Zmaj izstopil iz delovne organizacije Industrije elementov zabavne elektronike ter se oklical za samostojno delovno organizacijo, kot tudi zdaj, ko se ne strinja z nekaterimi

(Nadaljevanje na 2. strani)

tudi o ustanovitvi interne banke, konkretno o njeni organizacijski obliki ter o bodočem delu počitniške skupnosti, ki se bo morala po vsej verjetnosti priključiti Invest servisu ter v veliki meri izboljšati dosedanje delo.

Razprava se je nanašala tudi na DO skupnega pomena, posebno na IKM in BIL. Kljub nekaterim pripombam so na sestanku soglasno sprejeli delovni osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra ter politično verificirali osnutek sporazuma.

S. F.

Združevanje v SOZD

Delegati, ki so se udeležili poreškega seminarja, so bili nekoliko preseščeni, ko so dobili vsak svoj izvod glasila „Iskra“, ki je vseboval Osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra. Na prvi strani le-tega sta bili natisnjeni dve, na prvi pogled nerazumljivi vrstici.

Nad naslovom je pisalo „Poslovodni kolegij SOZD Iskra“, pod njim pa „Ljubljana in datum 4. 10. 1977“. Zakaj to?

Poslovodni kolegij SOZD Iskra je teze, ki jih osnutek vsebuje, uskladal 4. oktobra 1977, politično pa so bile verificirane že pred poreškim seminarjem, in sicer v Ljubljani, 13. oktobra. Datum, ki je marsikoga zbodel v oči, je s tem torej pojasnjen, razumljiv pa je tudi nadnaslov, saj jih je prav poslovodni kolegij predložil družbenopolitičnim organizacijam v verifikacijo.

Vse pripombe na omenjene teze sporazuma o združevanju v SOZD Iskra so bile večinoma že predhodno usklajene na Odboru za uresničevanje Zakona o združenem delu, tako da je izid v obliki priloge k 41. številki glasila „Iskra“, logičen.

INDUSTRIJA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO

Začetek gradnje tovarne mikroelektronike

Priprave za pričetek gradnje novega projekta republiškega pomena — mikroelektronike — so uspešno zaključene

Izdelani so vsi potrebni projekti ter pridobljena ustrezna dovoljenja, vključno z gradbenim. Sklenjene so kreditne pogodbe za gradnjo objekta in nabavo uvozne opreme. Proizvodni objekt bo dvonadstropen, s celotno površino 3000 kv. m. Stal bo v okviru Iskrinega kompleksa na Stegnah v

Ljubljani, poleg TOZD Magneti in TOZD Žarnice.

S tem se bo pričel uresničevati projekt združevanja sredstev za Iskre ene izmed najpomembnejših investicij, saj bodo izdelki iz nove tovarne omogočili vsem njenim TOZD posodobitev proizvodnih programov.

Slovesen pričetek gradnje omenjenega objekta je predviden za konec oktobra letos. Projekt bo uresničen poleti prihodnje leto.

ZNANOST IN TEHNIKA

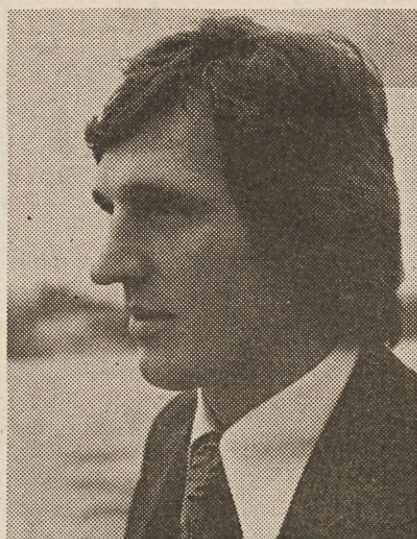
Znanost ima lahko pri doseganju teh ciljev nedvoumno odločilno vlogo, če se bo še globlje in še bolj vsebinsko zasidrala v samoupravno delo ter ustvarjalnost in če bo našla pravo mesto v združenem delu.

Sedanje obravnavanje znanosti pri nas kaže, da ta „v enem delu še vedno živi v tradicijah in strukturi kapitalističnega sveta“ – kakor je dejal tovariš Kardelj – in se nikakor ni pripravljena sprijazniti z dejstvom, da živimo v socialistični samoupravni družbi, v kateri se iste objektivne zakonitosti družbenega, ekonomskega in tehnološkega razvoja najpogosteje izražajo čisto drugače, to pa jo najpogosteje ločuje od tekočih in trajnih razvojnih tokov. Takšno obravnavanje znanosti je treba spremeniti in znanost vsestransko vključiti v vse tokove družbenega in ekonomskega razvoja. Znanost mora postati in ostati dejavnik ambicioznega in hkrati realnega družbenega in ekonomskega razvoja, trajno mora usmerjati prakso ter ustrezno omogočati vpliv prakse na znanost. Vrednotiti mora tehnična znanja in tehnološke možnosti. Znanost mora torej postati in ostati, rečeno na kratko, eden izmed glavnih členov in skupnem razvoju naše samoupravne družbe. Pri tem gre predvsem za konkretno znanost in ne za vse mogoče znanosti. Gre, povedano drugače, za tehnične, ekonomske, pravne in organizacijske znanosti, ki so v neposredni zvezi s povečanjem produktivnosti dela; gre torej za znanost, ki naj bi prispevala k nenehnemu večanju proizvodnje in produktivnosti dela; gre za znanost, ki bo dala vidne rezultate, ki ne bo le rabila denarja, temveč bo ob svojih programih in znanstveno-raziskovalnem delu tudi pomagala ustvarjati materialne dobrine. Beseda je torej o znanosti, ki bo lahko vrednotila svoje delo in merila svojo učinkovitost. Prav tu je področje dela samoupravne interesne skupnosti za raziskavo dela.

Tehnika je po zaslugi svojega razcveta v tem stoletju odprla ustvarjalnosti neslutene razsežnosti v materialni proizvodnji kakor tudi na številnih drugih (človeških in medčloveških) področjih. V svetu in tudi pri nas je povzročila tehnološko revolucijo, ki je minula stoletja spremenila v desetletja, če namreč upoštevamo dosežene materialne rezultate in dobrine. To moramo imeti nenehno pred očmi. Prav tako se moramo zavedati tudi dejstva, da sta tehnika in tehnologija v svetu še vedno v vzponu in da s svojo ofenzivnostjo tu in tam porajata celo nezaželene posledice, ko dajeta prednost porabi pred proizvodnjo in tako naprej.

Naša naloga v tej zvezi je, da na svojih tleh kar najbolj razvijamo tehnična znanja in tehnološke sposobnosti pa tudi inventivnost delovnih ljudi v proizvodnji, v izobraževalnih in vzgojnih ustanovah ter v prostem času. Zato je izredno pomembno stalno povečevanje znanstveno-raziskovalne in inventivne dejavnosti, posebno v obliki iznajdb, patentov, racionalizacij, dobrih organizacijskih in tehnoloških rešitev, kar vse bi pripomoglo k stalnemu napredku domače inventivnosti. To bi odločilno vplivalo na zmanjševanje tehnične in tehnološke odvisnosti od tujih licenc, prispevalo pa bi k bolj enakopravnemu vključevanju naših tehničnih in tehnoloških spoznanj v svetovna spoznanja na tem področju. Zato je potrebno v največji možni meri uporabiti rezultate dvoletne akcije v zvezi z leti inovacij pri nas. V teh prizadevanjih morajo priti do veljave tudi težnje po kar najvišji tehnični kulturi in izobraževanju, kar že desetletja izvaja Ljudska tehnika, pa tudi dejavnosti številnih društev in združenj, ki se predvsem ukvarjajo s tehniko in tehnologijo, od društva inženirjev in tehnikov do združenja izumiteljev itd. Naš skupni cilj je torej, da dosežemo višjo tehnično in tehnološko raven ter večjo osamosvojitve našega gospodarstva.

D. Ž.

Sekretar sveta ZK DO IEZE Otmar Zorn je vodja plansko analitske službe v DO IEZE. Po poklicu je višji pravni delavec. V Iskri je zaposlen že sedem let in je svojo delo začel kot strojni tehnik na mestu tehnologa, potem pa je ob delu študiral in dokončal višjo upravno šolo. Zdaj se ob delu izobražuje naprej in študira drugo stopnjo ekonomske fakultete v Ljubljani. V DO IEZE je enajst osnovnih organizacij ZK, ki štejejo skupaj 220 članov.

Ko smo sekretarja sveta ZK IEZE Otmarja Zorna na začetku našega razgovora povprašali, kako se organizacije ZK v njihovi delovni organizaciji vključujejo v akcije za boljše gospodarjenje, nam je sogovornik odgovoril:

„Komunisti v naši delovni organizaciji pri svojem delu ne obravnavamo samo politične dejavnosti, temveč smo povezani s problemi naše sedanje gospodarske problematike in le-ta je tudi vedno ena izmed najpomembnejših točk naših dnevnih redov. Vendar pa ne bi rad samo hvalil. Komunisti sprejememo sklepe, predlagamo ustrezne ukrepe za izvajanje, skratka, problematiko po mojem mišljenju dobro obdelamo. Žal pa večkrat ne pride do odziva prav pri tistih, ki bi jo morali prvi spoštiti in seveda tudi izvajati.

Za boljše gospodarjenje

Posebno pri hujših gospodarskih težavah, kot je bila, na primer, sanacija v Žužemberku, je bila vloga vseh osnovnih organizacij in sveta ZK velikega pomena za pravočasno in uspešno izvedbo sanacijskega programa. Zato menim, da smo prav tu vsi skupaj po pravi poti in na ustrezen način nekaj dosegli.“

Na vprašanje, kako se partija pri njih bori za višjo produktivnost dela, nam je Otmar Zorn odgovoril:

„Za večanje produktivnosti izvajamo pri nas ukrepe in sprejemamo določena stališča, ki naj bi predvsem s pomočjo akcije vseh članov ZK, preko samoupravnih organov, neposredno pripeljala k razreševanju problemov porabe delovnega časa in racionalnega trošenja sredstev. V teh naših odnosih dohodkovnih povezav si prizadevamo, da bi dvignili zavest vsakega posameznika glede na ustvarjanje dohodka. Hočemo namreč doseči, naj bi vsak spoznal, da ne bo, če ne bo racionalno, produktivno delal na svojem delovnem mestu, tudi mogoč višji osebni dohodek. Globalno smo za dvig produktivnosti šli skupaj s poslovodnimi in samoupravnimi organi v modernizacijo naše proizvodnje in proizvodov. Povedano z drugimi besedami, politično in akcijsko smo podprli proces modernizacije in avtomatizacije naše proizvodnje.

Naj še povem, da vso zgoraj omenjeno kompleksno problematiko obravnavamo vsak mesec posebej, in bi lahko rekli, da smo pri ocenjevanju letošnjih rezultatov z zadovoljstvom ugotovili, da smo prav letos le storili velik korak naprej.“

Zadnje vprašanje je veljalo predvolilni in predkongresni dejavnosti ZK v njihovi delovni organizaciji.

„Vključili smo se v vse akcije, od SOZD do TOZD in občinskih komitejev, omenjena aktivnost poteka vsebinsko dobro in jo bomo rokovo tudi pravočasno izvedli. Tako kot drugod imamo na programu, da bodo volitve v osnovne organizacije zaključene do konca tega meseca, medtem ko bomo volitve za tovarniško konferenco ZK s komitejem opravili v mesecu novembru. V prihodnji mandatni dobi prehajamo na tovarniške komiteje ZK, ki naj nadomestijo dosežanje svete, njihova vloga pa naj bi bila krepitev enotnosti in homogenosti tako delovne organizacije, kot organizacije ZK v njej. Kljub tej novi obliki delovanja ZK v okviru delovne organizacije pa bodo osnovne organizacije še vedno v osnovni meri povezane s svojimi občinskimi komiteji, oziroma organi v občini, kjer delujejo naše TOZD.“ je zaključil naš razgovor Otmar Zorn.

Dušan Željcnov

Med seminarjem v Poreču.

Naš osnovni cilj — trdnjša in uspešnejša Iskra

(Nadaljevanje s 1. strani)

določili (osnutka samoupravnega sporazuma).

Zlasti nerazumljivo je to, da Zmaj še nadalje zavrača večino skupnih tržnih funkcij v Iskri in se odtuja od njih, pri čemer se, kot je v odgovoru na besede predstavnika iz Zmaja poudaril direktor Boštjan Barborič, kot vse kaže, ne zaveda, da je tržna funkcija ena od poglavitnih funkcij, zaradi katerih se združujemo in je prav od te tržne funkcije v veliki meri odvisna naša celovitost.

O „problemu Zmaja“ je v razpravi med drugimi govoril tudi generalni direktor Združenega podjetja Jože

Hujs. Pri tem je opozoril, da je osnovna Iskrina usmeritev v profesionalizaciji proizvodnih programov, medtem ko proizvodnja baterij ne zahteva nekih visokih znanj in tehnologije. To dokazuje tudi minuli tridesetletni razvoj Zmaja.

Velik del razprave se je sukal tudi okoli delovanja delegatskega sistema in v zvezi z njim okoli tega, koliko delegatov naj bi imele v prihodnje Iskrine delovne organizacije v najvišjih samoupravnih telesih. To vprašanje je v osnutku samoupravnega sporazuma še vedno, lahko bi rekli, odprto, podobno kot še ni znana „usoda“ temeljne organizacije TELA, ki se želi, podobno kot Zmaj, transformirati v

delovno organizacijo, hkrati pa se razcepiti v nekaj temeljnih organizacij.

Prav v zvezi s samoupravnim sporazumevanjem in usklajevanjem naših samoupravnih aktov, pa tudi v zvezi z burno in odkrito razpravo na seminarju v Poreču, so številni udeleženci že med seminarjem in po njem opozarjali na nujnost, da moramo paziti, kako bomo vodili razpravo o osnutku samoupravnega sporazuma, da moramo imeti pri tem, kot je dejal generalni direktor Jože Hujs, izoblikovano metodologijo, hkrati pa so opozorili na to, da mora biti osnovna dejavnost vseh družbenopolitičnih, samoupravnih in poslovodnih delavcev usmerjena v boj za trdnjšo Iskro.

TRAJNA VSAKODNEVNA SKRB vseh Iskrinih delavcev,“ je dejal direktor Kobe.

K tolikšni skrbi nas še bolj sili to, da se je do pred kratkim razkorak med Iskro in ostalim svetom povečeval, hkrati pa je znaten del naših sedanjih programov in izdelkov zastarel. V zvezi s tem je navedel nekaj števil, ki so, milo rečeno, nevzpodbudne. Naša celotna vlaganja v razvojno-raziskovalno dejavnost, torej v to najpomembnejšo inovacijsko komponento, so se vrsto let sukala okoli 3 % celotnega dohodka, medtem ko evropske firme vlagajo v te namene tudi do 8 %, ameriške in japonske pa celo do 12 %. „Najbolj pa smo lahko nezadovoljni,“ kot je dejal Miloš Kobe, „nad počasnostjo izvajanja zadnje faze inovacijskih procesov, to je nad investiranjem v nove proizvodne programe.“

Da bi čimprej rešili pereče kadrovske vprašanje, se je direktor Kobe zavzel za bistveno stimulativnejšo in selektivnejšo politiko osebnih dohodkov, nadalje za uvajanje izobraževanja ob delu, za sodelovanje Iskre v okviru akcij za reformo šolskega sistema ter med drugim za bolj načrtno angažiranje razvojno-raziskovalnih potencialov zunaj Iskre.

Ob koncu svojega govora je direktor področja za inovacije ZP Iskra Miloš Kobe udeležence seminarja ponovno pozval, da naj se čimprej še

bolj aktivno vključijo v prizadevanja za hitrejšo inoviranje Iskrinih proizvodnih programov, kar je ključni element Iskrine perspektive kot napredne in v svet orientirane organizacije. „Posebej pričakujemo ustrezno akcijo in pomoč družbenopolitičnih organizacij pri osveščanju naših delavcev v TOZD-ih, da je samo z močno in učinkovito inovacijsko dejavnostjo ter nenehnim osvajanjem znanja za novo proizvodnjo možno zagotoviti dolgoročno perspektivo in socialno varnost slehernega delavca Iskre.“ Referat je direktor Kobe zaključil z bridko resnico, ki smo jo omenili že na začetku tega članka in ki velja tudi za Iskro: INOVIRAJ ALI IZGINI.

V obširni razpravi, ki je sledila njegovemu govoru, je med drugimi sodeloval tudi predsednik skupščine ZP Iskra Vladimir Klavs. Najprej je spregovoril o nujnosti, da se Iskra vključi v reformo šolskega sistema, hkrati pa dejal, da bomo morali v Iskri storiti mnogo več za dopolnilno šolanje naših delavcev ob delu. Pri tem je opozoril na velik pomen družbenopolitičnih organizacij, zlasti sindikata in mladine pri vzpodbujanju izobraževanja v Iskri.

K razpravi se je oglasil tudi generalni direktor Jože Hujs, ter podobno kot Vladimir Klavs opozoril na velik pomen družbenopolitičnih organizacij pri krepitevi inovacijske dejavnosti.

Inoviraj ali izgini!

Te trpke in bridke besede, ki smo jih zapisali v naslovu, je na seminarju v Poreču izrekel direktor področja za inovacije ZP Iskra Miloš Kobe, ko je citiral ta izrek, kot vodilo ene največjih jugoslovanskih firm s področja elektronike. Osnovni moto — rdeča nit njegovega govora je bila v pozivu družbenopolitičnim delavcem, naj v svojih organizacijah seznanjajo delavce z izredno velikim pomenom inovacijske dejavnosti, kajti, kot je poudaril, je visoko razvita inovacijska dejavnost v Iskri prvorazreden družbenopolitični problem, saj ima ta dejavnost ključen vpliv na izpolnitev osnovnih planskih razvojnih ciljev, in s tem vpliv na zagotovitev dolgoročnih življenjskih interesov nas vseh.

Direktor Kobe se je v referatu najprej dotaknil problemov, ki zavirajo proračun inventivne dejavnosti v našem združenem podjetju. Med vzroki je naštel zlasti tako imenovani proizvodni tradicionalizem, premajhna vlaganja v razvojne dejavnosti, premajhno motiviranost za investiranje v nove programe, kadrovske probleme, tiko in še nekatere druge zaviralne

momente. V zvezi s tem je poudaril, da smo v Iskri kljub objektivnim in subjektivnim problemom, ki izvirajo po eni strani iz neprilagojenosti ekonomskega sistema hitro se razvijajočim področjem, do nezadostne osveščenosti, da je inovacijska dejavnost trajen in nepogrešljiv del sodobnega reprodukcijskega procesa, dosegli mnogo.

Ce pa bomo želeli uresničiti srednjeročne zadolžitve, ki nam jih je zapudala slovenska in jugoslovanska družba v obdobju do leta 1980, bomo morali ne samo spoznati temeljne in neposredne odvisnosti od razvitosti inovacijske dejavnosti, pač pa na tem področju storiti dosti, dosti več, kot smo že, kajti sicer bomo še naprej capljali za razvitim svetom elektronike.

Pri tem je tovariš Kobe opozoril na znana dejstva, da mora elektronika v svetu zaradi eksplozivnega tehnološkega napredka zelo hitro in nenehno obnavljati svoje proizvodne programe. Gotovo je mnoge poslušalce presenetila številka, da bo življenjska doba izdelkov elektronike nekako v prvih petih letih prihodnjega desetletja le še kakšno poldrugo leto. „Doseči moramo, da bo inovacijski proces, torej proces obnove in posodobitve naših proizvodnih programov postal

Delavci naj oblikujejo način mišljenja

Naslov članka, ki zapisuje predavanja direktorja področja za kadre Stane Preskarja, je pravzaprav misel, ki jo je med izvajanjem citiral predavatelj. Naslov teme — Naloge sindikata in mladine v procesu sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, je v navideznem neskladju z vodilno mislijo članka, vendar pa označuje bistvo novega duha, ki so ga sprejeli delavci z zakonom o združenem delu.

Omenjeni zakon prinaša vrsto novosti: vsebuje nove izraze, pa tudi novo tolmačenje starih izrazov. „Ukinjena“ je plača, delovno mesto, minulo delo po sedanjim terminologiji je odpravljeno, nagrajevanje (kakor sedaj pravimo procesu pridobivanja sredstev za življenje, plači oziroma osebnim dohodkom), prav tako odhaja v zgodovino.

Revolucionarne novosti, kakršne le-te nedvomno so, pa seveda ne pomenijo, da bodo delavci ostali brez dohodkov, da bodo ostali brez dela, da bodo, grobo rečeno, njihove družine ostale na cesti.

Zakon o združenem delu prinaša v členih od 125. dalje, tri skupine osnov in meril za določanje osebnih dohodkov. V prvo skupino sodi živo delo, v drugo minulo delo, in v tretjo inovacije. Vse tri skupine so med seboj organsko povezane in so odvisne od poslovnih rezultatov temeljne organizacije združenega dela.

Živo delo

Neposredno je živo delo izraženo v odvisnosti od količine in kvalitete dela, vsi predmeti dela pa so minulo delo, izraženo na različne načine. Vsakdanja praksa zahteva gospodarjenje s minulim delom (predavatelj se je slikovito izrazil, da je pravzaprav vse, kar nas obdaja, mize, stoli, luči, telefoni, čisto minulo delo, s katerim vsak dan ravnamo, s katerim upravljamo in ki nam neposredno omogoča živo delo).

Pojem, ki mu je predavatelj namenil veliko pozornosti, je planiranje. Proces izdelave planov je zelo aktiven in mu dajemo veliko poudarka, zlasti

(Nadaljevanje na 3. strani)

Delavci naj oblikujejo način mišljenja

(Nadaljevanje z 2. strani)

zadnjih nekaj let, saj se začena v temeljni organizaciji združenega dela, ki izdelava plan. Novi zakon o združenem delu plansko obveznost ne omejuje zgolj na planiranje v neposredni proizvodnji, temveč določa, da bodo tudi vse službe v TOZD morale imeti programe dela. Iz tega neposredno izhaja, da je programe treba razdeliti po tehnološki plati.

Katalog del

V pripravi je nov zakon, ki bo vseboval določilo, da mora vsaka delovna skupnost, oziroma TOZD, izdelati katalog del.

Dejstvo je, da se to ponekod že dela, vendar ne v potrebnem obsegu in premalo natančno. Iz bodočega zakona je jasno razvidno, da je dober katalog del neizogibno potreben za pravičnejšo delitev osebnega dohodka. Predsednik zveze sindikatov Jugoslavije je v enem od svojih govorov izjavil, da je vsako delo mogoče meriti. Izjema ni režijsko delo, ki smo se ga do sedaj skoraj bali meriti, kjer pa so le storili prve korake v tej smeri, so bili neuspešni.

Potrebno bo izdelati metodologijo primerjave vrednosti dela, ki bo zajela intelektualno in ročno delo, to metodologijo pa bo treba znotraj Iskre poenotiti.

Delovno mesto, izraz, ki ga novi zakon odpravlja, se spopada predvsem z dejstvom, da so režijci plačani po delovnem mestu, delavci v proizvodnji pa večinoma po opravljenem delu. Pri prvih velja, da pridobivajo sredstva za življenje ne glede na opravljeno vrsto dela, pri drugih pa prihaja do skrajnosti v obliki čistega akordnega dela, ki je posledica mezne miselnosti, ne prvo in ne drugo pa ni v skladu z novim zakonom.

Zakon o združenem delu jasno določa, da morajo biti delavci v proizvodnji plačani po opravljenem delu („plačani“ pravzaprav ni izraz na mestu, saj delavci niso več plačani oziroma nagrajevani, temveč si prilaščajo potrebno količino sredstev za osebno reprodukcijo).

Novost vsebinskega pomena pri naša zakon o združenem delu, ki bo odpravil razlike med obema vrstama dela.

Delavci v neposredni proizvodnji že dolgo poznajo standarde (pravijo jim norme), ki jih morajo dosegati in ki določajo, koliko rezultatov dela so v konkretnih primerih ustvarili in se po tem doseganju neposredno izračunava višina osebnega dohodka. Delavci v režiji tega še ne poznajo, čeprav je tudi režijsko delo mogoče meriti. Treba bo vzpostaviti metodologijo količine in kakovosti, ki bo zajemala vse pokazatelje kakovosti dela, ki jih določa novi zakon (faktorja določanja uspešnosti dela sta med drugim še izraba delovnega časa in uspešnost uporabe delovnih sredstev, kar v

medsebojni povezavi določa kakovost dela v razširjeni obliki). Ilustrativni primer „bodoče zgodovine“ so podatki za točnost prihajanja na delo. Le-ti niso niti v skladu z zakonom o združenem delu, niti z novim zakonom, tako da jih bo potrebno čim prej odpraviti.

Osebna ocena, kakršno poznamo sedaj, temelji na opisnem merjenju, je v novem zakonu odpravljena in postane ocena delavčeve učinkovitosti.

Sprememba ni zgolj v nazivu, temveč v kriterijih, ki določajo novo oceno učinkovitosti delavca. (količina in kvaliteta narejenega ter uspešnost pri vseh faktorjih). Taka ocena je objektivna in pomeni, da mora „ocena osebe“, kakršno poznamo sedaj, izginiti. Istočasno pa je treba tudi poudariti, da je potrebno na delovno obnašanje vplivati ne več zgolj z osebni dohodki, temveč z moralnimi ocenami in prijemi.

Minulo delo

Novi elementi, ki zamenjujejo klasično terminologijo temeljijo predvsem na dejstvu, da morajo biti osebni dohodki odvisni od gibanja dohodka delovne organizacije (ki neposredno izvira iz gospodarjenja s tekočim in minulim delom).

Dejstvo je, da novih meril ne bo moč izdelati čez noč, slej ko prej pa bo na to področje treba aktivno poseči.

V praktični obliki to pomeni, da bo potrebno spremeniti miselnost velikega števila temeljnih organizacij združenega dela, ki raje postavijo nekoristno streho v domačem prostoru, kot da bi denar, ki so ga prigospodarili, posodili TOZD s konjunktur-nimi investicijami. Naložbo, denar, ki ga prigospodariš, moraš smiselno obratiti, ne pa ga investirati zgolj zaradi investicije same po načelu „da le vse ostane v družini.“

Geografsko oddaljeni obrati ali tozdi, ki so v sedanjih mentaliteti nezdržljivi, predstavljajo precejšnjo rezervo na področju združevanja, saj v končni obliki pomenijo boljše gospodarjenje, boljše trženje, in trdnejšo socialno varnost — če združevanje seveda poteka po pretehtanih razlogih.

Inovacije

Usmeritev novega zakona je predvsem v izboljšavah, ki pomenijo večji osebni dohodek. Novi obrazec pri postavkah osebnega dohodka bo vseboval tudi rubriko, namenjeno inovacijski uspešnosti — sodi pa neposredno med postavke pravice do prilaščanja deleža celotnega dohodka.

Novi način izračunavanja osebnih dohodkov temelji na principu mesečnih akontacij, ki se letno obračunajo v skladu s poslovnimi rezultati temeljne organizacije.

Mesečni osebni dohodek bo torej zgolj akontacija, dokončni obračun pa se bo izvajal enkrat letno po pre-

gledu oz. obračunu realizacije planskih obveznosti.

Razprava

Osebni dohodki, naša priljubljena tema za diskusije, je bila tudi tokrat dodobra obdelana, delegati so imeli dosti pripomb, tako da ni bil zgolj slučaj, da je bila omenjena tema verjetno najboljše obdelana.

V živahni diskusiji je prišlo do skupnih zaključkov, ki so pokazali, da je problem delitve osebnih dohodkov še kako pereč. Nobena skrivnost ni, da se dnevno dogaja, da dobiva delavec v TOZD-u, ki slabo posluje, pogosto večji osebni dohodek od delavca, v dobro stoječi TOZD. Potrebno bo izdelati metode, jih uskladiti ter poenotiti za celo Iskro, ter jih seveda prilagoditi republiškim merilom.

Sindikalna lista bo s 1. 1. 1978 vsebinsko spremenjena. To je tudi datum, do katerega morajo biti sprejeta samoupravna sporazumevanja o delitvi dohodka, čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke, kajti zakon o združenem delu v nasprot-nem primeru predvideva izplačevanje zjamčenih osebnih dohodkov v višini 2.160 dinarjev. Nova sindikalna lista bo vsebovala predvsem usmeritve in ne več konkretnih navedb. To velja za vse njene postavke, vključno z dnevniciami itd.

Delegat iz Zmaja je pripomnil, da utegne imeti bodoča metoda ocenjevanja širše kakovosti dela, ki zahteva udeležbo ene tretine sodelavcev, negativne posledice pri racionalizaciji delovnega časa. Predavatelj, s katerim se je strinjala velika večina sodelujočih, je pojasnil, da za te stvari ne bi smelo biti škoda časa, saj je rezultat dejansko skoraj neizračunljiv. Sama

Generalni direktor Jože Hujs govori delegatom.

operativna oblika izvedbe tega ocenjevanja ni definirana in tudi ni predpisano ali mora biti v prostem ali delovnem času.

V živahni debati so delegati izrazili potrebo po definiranju kriterijev za ocenjevanje dela političnih aktivistov, ki izvršujejo politične dolžnosti med delovnim časom in njihovo redno delo pri tem trpi. Nedvomno je to eden od problemov, ki bo terjal širšo razpravo. Revolucionarno obdobje, ko se spreminjajo osnovne rešitve, zahteva določen čas, saj je jasno, da se sprememb ne da izpeljati čez noč. Dodatek za minulo delo, ki v zakonu o združenem delu ni več omenjen, je zlasti pomembem pri starejših delavcih, saj jim zmanjšuje poprečje za izračun pokojnine, res pa je, da se nova usmeritev uveljavlja zgolj zaradi interesa delavskega razreda, ki je sprejel

omenjeni zakon.

Nedvomno je, da bodo razlike v osebnih dohodkih porasle. Obenem pa to ne pomeni, da delavcem, ki s svojim delom ne bi uspeli doseči zadostnega dohodka, ne bi prispevali sredstev iz solidarnostnega sklada. V končni fazi pa to pomeni izboljšanje sistema nagrajevanja po delu.

V zaključek lahko navedemo samo spoznanja vseh tistih, ki so novi zakon ustvarjali, ki so s svojimi pripombami izražali svojo neposredno voljo, da se demokratizacija ne ustavi na določeni stopnji, saj gre revolucionarni potek nezadržno naprej.

Spremembe bodo prinesle obilo diskusij, marsikdo bo ob njih prizadet, vseeno pa ostaja pri resnici, da bo velika večina delavcev dobila pravičnejši kos kruha.

Družbena samozaščita

Zaključno predavanje prvega dne seminarja z naslovom „Naloge sindikata in mladine na področju družbene samozaščite“ je imel direktor področja za samozaščito Boris Mužič.

Tema, ki še zlasti z Zakonom o združenem delu — čeprav nedvomno nekoliko pozno — prehaja v najširšo družbeno sfero, je prav samozaščita, samozaščitno ravnanje in osveščanje.

Samozaščita je sestavni del naše družbe na vseh ravneh, pomeni dolžnost slehernega samoupravljalca in hkrati njegovo pravico, da s svojim ravnanjem prispeva k podružbljanju pomembnega elementa pri krepitvi samoupravne socialistične zavesti. Družbena disciplina in odgovornost, ki v vsakodnevni praksi predstavlja pravilen odnos do družbene lastnine, sodi v ožji okvir definicije samozaščite.

Še vedno se širijo govorice, ki bodisi tolmačijo samozaščitno ravnanje s postopno militarizacijo družbe,

ki naj bi se spreminjala po vzorcu vzhodnih policijskih držav, bodisi po načelu — družb, kjer je steber privatna lastnina.

Osnovna funkcija ravnanja, ki je dolžnost in pravica slehernega samoupravljalca, je predvsem v vitalni funkciji zaščite samoupravne ureditve. Kategorija samozaščite nikakor ni statičen pojem, temveč raven, ki se spreminja v skladu z družbenim razvojem na vseh področjih in nivojih.

Za našo delovno organizacijo je zlasti pomembno dejstvo, da so temeljne organizacije v povezavi s krajevnimi skupnostmi neposredni nosilci samozaščite. Seveda pa ne smemo izpustiti pomembne vloge družbeno-političnih organizacij, zlasti sindikata v delovnih organizacijah in socialistične zveze delovnega ljudstva v krajevnih skupnostih.

Družbena samozaščita neposredno ustvarja pogoje za horizontalno in vertikalno odgovornost, ki neposred-

no vzpodbuja samoupravljalce, da „ne čakajo na vojsko ali policijo“, temveč ukrepajo sami.

Mladina in sindikat, zlasti prva, ki je že po svojem razrednem bistvu revolucionarna, sta na vseh področjih nosilca uspešnega uveljavljanja samozaščitne zavesti. Zaščita dela od nedela, zaščita pred notranjimi in zunanjimi sovražniki, razvijanje discipline, in konec koncev tudi krepitev bratstva in enotnosti — vse to so konkretne oblike samozaščitnega ravnanja. Omeniti velja, da imajo vse obstoječe družbe bolj ali manj razvit varnostni sistem, ki pa se nikakor ne more primerjati z edinstveno obliko družbene samozaščite, saj je ta edina sposobna preobraziti samoupravljalce v aktivne subjekte samoupravne socialistične ureditve.

Celotno gradivo s seminarja v Poreču sta pripravila: Lado Drobež in Stane Fleischman.

DUŠAN ŽELJEZNOV:

(18)

TITO V ISKRI

Čeprav zgodovina nastanka danes že skoraj legendarne peterokrake Iskrine zvezde kot našega emblema ne sodi naravnost v tematiko našega podlistka, je vendar tolikanj zanimiva in pomembna, da smo jo le vključili v našo pripoved in zato še enkrat prepustimo besedo Maksu Vertačniku, ki je danes morda eden izmed tistih redkih Iskrašev, ki je namreč sam direktno sodeloval pri nastajanju Iskrine peterokrake zvezde.

„Kot sem že dejal,“ se spominja Maks Vertačnik, „sem delal kot referent na republiškem ministrstvu za industrijo in rudarstvo v Ljubljani, minister pa je bil takrat Franc Leskošek-Luka.“

Strojna tovarna, predhč Inica Iskre v Kranju, je sicer že obratovala, imela celo svoj plakat, vendar nobenega denarja, niti za plače ne. Vzrok temu je bil v dejstvu, da tovarna še ni bila registrirana v smislu takratnih zakonov in ustanovitelski akt tovarne bi tudi moral podpisati minister za industrijo in rudarstvo Slovenije.

Iz Kranja so me nenehno priganjali, naj bi vse te zadeve v Ljubljani čim prej uredil, da bi tako prišli tudi do potrebnih sredstev. In tako sem v začetku 1946. leta prejel iz Kranja obsežno dokumentacijo o tovarni, ki so jo že poimenovali z Iskro. Spominjam se, da je takratna vloga in dokumentacija o kranjski Iskri štela kar trideset strani, torej je bil to zares zajeten sveženj dokumentov. V dokumentih je bilo tudi natančno zapisano, zakaj naj bi se tovarna imenovala Iskra, omenjen je bil celo Leninov predrevolucijski list Iskra, ki je odigral pomembno vlogo v zgodovini sovjetske komunistične partije in oktobrske revolucije, skratka, vse to je bilo lepo zapisano in še boljše utemeljeno.

Seveda je bil v tem svežnju tudi predlog, oziroma skica za-

ščitnega znaka, oziroma emblema tovarne. Dobro se še spominjam, da je bil znak narisani s tušem na večjem šelešamer papirju. To je bila večja šesterokraka zvezda, ki naj bi po zamislih predlagateljev simbolično predstavljala bodočnost Iskre — njen izvoz in prisotnost na vseh šestih kontinentih naše zemeljske krogle.

Pograbil sem torej ves sveženj dokumentacije o Iskri in ga odnesel sekretarju ministra za industrijo in rudarstvo, da bi minister zadevo podpisal in da bi bila tako Iskra tudi formalno potrjena kot kranjska tovarna.

Sekretar je vzel vso dokumentacijo in mi zagotovil, da jo bo takoj izročil ministru Leskošku-Luki v podpis. Hkrati mi je tudi dejal, naj se oglašim pri njem čez nekaj dni.

Medtem pa so me iz Kranja nenehno priganjali, naj zadevo čim bolj pospešim. Po nekaj dneh sem odšel nadstropje nižje k ministrovemu sekretarju pogledat, kako je z našo zadevo.

„Tovariš Luka mi še ni izročil vaših papirjev“, mi je odgovoril sekretar in dodal, da se čudi, ker je bil sicer Luka v teh zadevah dokaj ekspeditiven. Prosil me je, naj se ponovno oglašim pri njem čez nekaj dni.

Kranjčani mi tudi seveda v tem času niso dali miru. Vsak dan so me priganjali, naj bi zadevo čim prej rešil.

Ponovno sem se spustil nadstropje nižje, saj sem bil, kot veste, takrat zaposlen kot referent za Iskro na ministrstvu za industrijo in rudarstvo, potkal in se oglasil pri ministrovem sekretarju. Že s praga mi je odkimal, rekoč:

„Nič ni. Od ministra nisem dobil nazaj nič vašega. Zares me čudi, čemu zadeve ne podpiše. Oglasite se ponovno čez kak teden dni.“

Razočaran sem odšel in tudi sam začel premišljati, le kje tiči zajec, da Luka ne podpiše našega akta. Seveda tudi v Kranju niso mirovali in le težko sem jih prepričal, čemu tako dolg zastoj.

Ko sem se po štirinajstih dneh ponovno oglašil pri sekretarju, tudi ni bilo še nič. Po treh tednih pa mi je sekretar vrnil nepodpisane akte in mi posredoval Lukino pripombo: „Bodo že sami ugotovili, zakaj nisem podpisal in tudi popravijo naj!“

Lukina pripomba mi je dala misliti in ko sem si ponovno ogledal Iskrin predlagani emblema, me je nenadoma prešinilo: čemu šesterokraka zvezda, ko je vendar peterokraka zvezda predstavljala takrat in zdaj simbol naše zmage in revolucije. Ročno sem vzel v roke britvico in zbrisal šteti krak na Iskrini zvezdi in nemudoma odnesel spet ves sveženj ministrovemu sekretarju. Začuden me je pogledal, vzel vso zadevo in jo znova predložil Luki.

In že naslednjega dne me je sekretar poklical in mi sporočil, da je zadeva urejena in da je Franc Leskošek-Luka podpisal potrebne akte za kranjsko Iskro. Zadeva se je torej tako srečno in zadovoljivo končala, Iskrina peterokraka zvezda pa je postala prav tako znana na vseh šestih kontinentih, čeprav ima danes samo pet krakov,“ je zaključil svojo zanimivo pripoved o nastanku Iskrine zvezde Maks Vertačnik.

Slavje v gornjesavinjski dolini

Ob 25-letnici TOZD Feriti slovesna otvoritev poslovnih enot v Solčavi in Ljubnem ob Savinji

Vsa v razkošje jesenskih barv odeta nas je 14. oktobra pričakala gornjesavinjska dolina. Zastave, med njimi Iskrine, so dajale vzdušju praznično obeležje tako v Ljubnem kot v Solčavi. Prijazna vasica Solčava je ta dan prva sprejela ugledne goste.

V prizidku tamkajšnje osnovne šole so po ogledu na novo pridobljenih proizvodnih prostorov TOZD Feriti slednje slovesno izročili svojemu namenu. Osrednja slavnost pa je bila v Ljubnem ob Savinji.

Tam so malo kasneje v središču kraja otvorili še druge nove proizvodne prostore TOZD. Otvoritvama obeh poslovnih enot so med drugim prisostvovali član predsedstva SR Slovenije Tone Bole, podpredsednik skupščine SR Slovenije Vladimir Logar, tajnik odbora koroških partizanov Karel Pohleven-Drago, predsednik IS skupščine občine Mozirje Anton Vrhovnik, predsednik KS Solčava Ivan Kosmač, predsednik KS Ljubno Franc Trbovšek, s strani Iskre pa predsednik skupščine SOZD Vladimir Klavs, glavni direktor DO IEZE Gojmir Blenkuš ter direktor TOZD Feriti Dušan Dolničar. Zbranim je Dušan Dolničar v krajšem govoru orisal prehojeno pot TOZD Feriti od ustanovitve pa do dne, ko se z otvoritvijo novih poslovnih enot uspešno vključuje v hitrejši razvoj gornjesavinjske doline. Za njim je besedo povzel predsednik IS SO Mozirje Anton Vrhovnik. (Oba govora objavljamo v celoti). Navzoče sta pozdravila tudi Karel Pohleven-Drago ter glavni direktor DO IEZE Gojmir Blenkuš.

V imenu ostalih TOZD te DO je TOZD Feriti čestital ob njenem srebrnem jubileju in med drugim dejal: „Otvoritev teh prostorov je posledica vaših zavestnih hotev in prizadevanj – tako delavcev v Ljubnem in Solčavi kot tudi v Stegnah. Poslovna politika Iskre je vedno bila, imeti proizvodnjo tam, kjer ljudje živijo. To pa pomeni še spreminjanje mentalitete v zavest industrijskih delavcev in samoupravljalcev.

Investicija v TOZD Feriti pomeni eno prvih nalog v našem srednjoročnem načrtu razvoja in kot taka premik v profesionalno smer. Vi ste prvi, ki ste jo začeli urediti. S tem pospešenim tempom profesionalizacije bomo poskrbeli za boljši jutri in socialno varnost zaposlenih. S tem podvigom se želimo po svojih močeh pridružiti letošnjim praznovanjem Titovih in partijskih jubilejev ter hkrati prizadevanjem družbenopolitičnih dejavnikov tega področja.“

Sledil je krajši, pristrčen kulturni del sporeda, ki so ga ob spremljavi harmonike, z recitacijami, pesmimi in narodnimi plesi izvedli učenci osnovne šole Ljubno ob Savinji. Program je povezoval predsednik DS TOZD Feriti Marko Mrak. Nato je bilo v hotelu „Planinka“ v Ljubnem tovariško srečanje.

Ob otvoritvi smo poprosili delavce ljubenske poslovne enote, naj nam povedo nekaj svojih vtisov. Ljubezni vo so se nam odzvali in nam takole povedali:

MARIJA FLUDERNIK: „V dosedanjih prostorih je bilo bolj tesno med delovnimi mizami, sedaj pa je veliko bolj urejeno, prostorno, toplo in prijetno. Za delo sem se priučevala dalj časa, saj sem opravljala razna dela. Sedaj formiram odcepe za EDC 4 – OO. Do tega delovnega mesta imam čisto blizu in sem seveda zato zelo zadovoljna.“

Mojster v montaži Branko Medič: „Zelo smo zadovoljni, da smo končno dobili primerne delovne prostore. V njih dela 46 delavk, predvsem so to domačinke iz Ljubnega. Izdelki, ki jih izdelujemo tu so: dušilke raznih vrst, korektorji za televizorje, več vrst transformatorjev za televizorje, filtre za pralne stroje.“

JELENA VLADISAVLJEVIČ: „To je moja prva zaposlitev. Trenutno navijam tuljave na feritna jedra, zado-

voljna sem z delom, ki ni težko. Sodelavci so prijetni, med njimi se dobro počutim. Stanujem v bližini in tudi to mi ugaja.“

OD KOD POBUDA ZA USTANOVITEV POSLOVNIH ENOT

Kako je pravzaprav prišlo do pobe za ustanovitev obeh enot, nam je povedal tajnik odbora koroških partizanov Karel Pohleven-Drago: „Pavel Žavcer-Matjaž, predsednik centralnega odbora koroških partizanov, je dal pobudo, da bi imeli v Solčavi koroški borci proslavo.“

Ta je potem bila tam 17. decembra pred 2 letoma, ko je bil praznik koroških borcev, povezan s srečanjem s solčavskimi krajanji. Slednji so izrazili željo po hitrejšem napredku svojega kraja s pripombo, da so med NOV dali za partizane vse, kar so mogli, a da so danes kar nekam zapostavljeni. Na

osnovi tega je osrednji odbor koroških borcev sklical sestanek vseh dejavnikov, odgovornih za razvoj Solčave. Sestanek smo tudi resnično imeli in to v Logarski dolini pred približno letom in pol. Prisostvovali so mu vsi člani odbora koroških borcev na čelu z Mitjo Ribičičem, občinski funkcionarji iz Mozirja, predstavniki JLA na tem terenu ter predsednik KS Solčava.

Na tem sestanku je bil sestavljen srednjeročni načrt razvoja Solčave. Kmalu zatem, pred dobrim letom, je sledil drugi sestanek, v dosednji solčavski šoli.

Na tem smo ugotovili, da ni prišlo do dovolj hitrega uresničevanja sklepov prvega sestanka. Na osnovi spodbude podpredsednika skupščine SRS Vladimirja Logarja ter tov. Žavcerja (gonilne sile cele zadeve) je prišlo do prvih dogovorov s SOZD Iskra.

Po omenjenem sestanku (kjer smo obsodili oživiljanje nacizma v avstrijskem delu Koroške) smo v Solčavi praznovali občinski praznik Mozirja (12. 9. 1976) Tej slovesnosti so ponovno prisostvovali koroški borci. Tedaj je bila v Solčavi na hotelu „Rinka“ odkrita spominska plošča vseh važnih dogodkov med NOB. Takrat smo tudi ponovno obravnavali potek pogovorov z Iskra, 15. maja letos pa je TOZD Feriti že pričela s svojo prvo proizvodnjo v tukajšnjih krajih, kar toplo pozdravljamo.“

Viktorija Budkovič-Rayyes

Govor direktorja TOZD Feriti Dušana Dolničarja

Spoštovane tovarišice in tovariši!

25 let je minilo odkar so se v ISKRI, oz. takratnem Institutu za elektrovezve začeli ukvarjati s prvimi laboratorijskimi poskusi in 12 let od takrat, ko je v dobi intenzivnega Iskrinega investiranja začel delovati obrat feritov v Stegnah v Ljubljani. Najbrž si nihče takrat ni predstavljal, da se bo ta proizvodnja kdaj razmahnila do take mere, še manj pa, da bo ISKRA ponesla svoje ime v Zgornjo Savinjsko dolino, prav s feritom, sodobnim in perspektivnim materialom za elektronsko industrijo.

Čeprav zveni čudno, lahko ugotovimo, da sta obe poslovni enoti najprej v Ljubnem in nato še v Solčavi zrasli zaradi težav, v katerih se je znašla tovarna v Stegnah, ko je začela delovati. V iskanju rešitev iz skoraj brezizglednih ekonomskih težav, tehnološko zelo zahtevne procesne proizvodnje ferita ali kot ga nekateri imenujemo magnetne keramike smo začeli intenzivno osvajati izdelke na višji stopnji obdelave feritnega materiala, to je na navitih elektronskih komponentah s feritnim jedrom.

Vpeljava te proizvodnje je vsebovala veliko ekonomskih in tehnoloških prednosti za tovarno:

- poraba in s tem plasma lastnega osnovnega produkta.
- dobro poznavanje lastnosti osnovnega materiala je vplivalo na racionalnejše izvedbe navitih komponent. Spoznanja iz razvoja in proizvodnje teh pa smo po najkrajši poti prenašali nazaj na izboljšanje lastnosti feritov, s tem smo zmanjšali izmet.
- navite komponente v svojem začetku niso terjale velikih investicij, povečale pa so obseg proizvodnje in s tem zmanjšale visoke fiksne stroške.

Ta proizvodnja je zahtevala več priučene, predvsem ženske delovne sile.

Te v Ljubljani ni na pretek, pa tudi delovni prostori v Ljubljani niso dopuščali takega povečevanja, kakršen je bil potreben za naraščajočo proizvodnjo take vrste. Tako smo se ob sočasni potrebi po ustrezni industriji v tej dolini, pred dobrimi štirimi leti plaho odločili za začetek s 15 zaposlenimi v najetih prostorih v Ljubnem.

Skladno z razvojnim programom Slovenije smo se torej odločili za to, da delo približamo delavcem in ne vzpodbujamo še večje koncentracije naseljevanja centrov z vsemi spremljajočimi težavami in da obenem zajezi mo razseljevanje tega področja.

Na izkušnjah lahko ugotavljamo, da pri razumnem tretiranju s strani delovne organizacije, kot s strani predstavnikov družbenopolitičnih skupnosti ne prihaja do problemov, ki se jih nekatere organizacije združenega dela tako boje, da odpiranje poslovnih enot po našem vzoru odklanjajo. Dokazujemo, da v takem primeru ni nujno izbirati med dvema zloma: okrnjenih samoupravnih pravicah in drugih zdravih lokalnih interesih na eni, ali pa zmanjšani poslovnosti take kombinacije na drugi strani. Pogoj je seveda skladen razvoj dislocirane poslovne enote s celotno organizacijo združenega dela in samoupravne, toda argumentirano, dogovorjene pravice in obveznosti delavcev v okviru veljavnih norm naše držbe.

Najbrž smo v tem uspeli, da smo danes lahko priča slovesnemu odpiranju že druge poslovne enote – v Solčavi z 20 zaposlenimi, tu v Ljubenski poslovni enoti pa odpiramo že lastne poslovne prostore, ki bodo v perspektivi sprejeli do 70 zaposlenih. ISKRINA elektronska industrija, ki z obema poslovnima enotama sega v to lepo dolino – ne da bi okrnila njene naravne lepote – pa mora postati ne

Med govorom predsednika IS SO Mozirje – Antona Vrhovnika.

le sopotnik napredka – kot je zapisano na paroli v Ljubnem, ampak povzročitelj in nosilec napredka. Napredek vsake dežele je poleg družbenih odnosov odvisen od njene ekonomske, ta pa, v naših razmerah, ko nimamo na pretek bazičnih surovin – od tehnične stopnje.

Zato mora ISKRA – če hoče realizirati to parolo gojiti napredne panoge – kar elektronika je, najti napredne tehnične rešitve in doseči napredno tehnologijo, ki bo zagotavljala konkurenčnost v kvaliteti in konkurenčnost v ceni, tudi na mednarodnem tržišču. To pa pomeni, da moramo sedanje ročno delo nadomeščati z bolj produktivnim, mehaniziranim delom. To velja tudi za montažno dejavnost, ki jo opravljamo tu. Napredka torej ne moremo pojmovati v večanju števila zaposlenih, ampak predvsem v večanju produktivnosti, ki daje mnogo čvrstejše in perspektivnejše temelje napredku.

Ne bi želel današnje slavnosti obremenjevati s kopico poslovnih podatkov iz preteklosti; osnovni podatki so vidni iz almanaha, ki je bil izdan za ta jubilej. Moram pa poudariti, da je leto 77. eno od prelomnic v zgodovini feritov: ne le zaradi jubileja, ampak predvsem uspehov, ki jih je ta TOZD delovne organizacije industrije elementov za elektroniko dosegel.

Poleg današnjega odpiranja obeh enot v Mozirski občini bomo naslednji petek predali svojemu namenu rekonstruirano proizvodnjo feritov v Stegnah. Tu vključujemo nekaj novih tehnologij. Celotna vrednost letošnjih investicij tako znaša prek 30 milijonov.

Dosežen je velik skok v programu in kvaliteti proizvodnje. Izdelki za profesionalno elektroniko so prvič dobili pomembnejši delež s 25 procentov celokupne proizvodnje.

Vrednost proizvodnje bo po oceni letos porasla za 60 % napram lanskega letu in tako bomo s 6,7 starimi milijardami že presegli predvidevanja

srednjeročnega programa za leto 78.

V vseh delih TOZD feriti so se ob končani rekonstrukciji izboljšali delovni pogoji pa tudi z osebnimi dohodki ne zaostajamo več za sorodno industrijo s povprečjem 395.000 S din.

Seveda pa vsi kazalci niso tako ugodni. S prepočasnim tempom narašča izvoz, ki je lani pomenil že 25 % prodaje, letos pa je stagniral in le še neznatno presega uvoz. Tudi stopnja zaposlitve je s 15 % previsoka.

Pri tako burni rasti obsega proizvodnje in osvajanju novih izdelkov je ta pojav sicer pogost, vendar nameravamo ob zmernejši rasti v l. 78. posvetiti vso pozornost predvsem dvigu produktivnosti. To moramo doseči z vsemi sredstvi od temeljitega študija in ureditve delovnih mest do izdelave boljših delovnih orodij in investiranja v avtomate, če tudi jih moramo zaradi specifičnosti večinoma konstruirati sami. Za l. 78. načrtujemo 26 % večji fizični obseg proizvodnje in s tem že pokrivamo srednjeročna predvidevanja leta 79. Tudi nova investicija, v vrednosti 700 milj. S din, je že v pripravi. Ta nas bo usposobila za proizvodnjo visoke profesionalne kvalitete,

Navedeni podatki kažejo, da ambicij in načrtov v kolektivu ne manjka.

Čeprav v teh nerazvitih krajih ni industrijske tradicije in včasih zato nastopi kak problem, je v sredini celotnega kolektiva brž premagan. Sicer pa je znano, da v tej dolini prevladuje zdrava pamet in delavoljnost, kar dokazujeta tudi oba tukajšnja dela našega kolektiva.

Naj ob koncu zaželim Solčavanom, da bi hitro premagali začetne težave industrijskega dela, Ljubencem pa, ki imajo že nekaj tradicije, da se v novih prostorih uspešno spoprimejo s kvaliteto zahtevnejšimi nalogami. Obema deloma kolektiva pa želim še naprej dobro počutje med 3000 delavci Industrije elementov za elektroniko, v okviru 30.000 delavcev ZP ISKRA.

Govor predsednika KS SO Mozirje – A. Vrhovnika

TOVARIŠI IN TOVARIŠICE, DRAGI GOSTJE!

Dovolite mi, da v imenu skupščine, njenega IS in družbenopolitičnih organizacij čestitam k vašem prazniku. Veseli nas, da se je ISKRA vklopila s svojim proizvodnim programom v napore naših občanov za hitrejši razvoj.

To je še toliko bolj pomembno za zgornji del naše doline, kjer sta nerazviti in obmejni krajevni skupnosti Luče in Solčava. V srednjoročnem planu 76-80 smo si zadali cilj enakomernega policentričnega razvoja, v katerem bi naj vsaka krajevna skupnost pridobila določeno dejavnost, ki je zanjo in širšo družbeno skupnost najbolj primerna. Večje industrijske obrate bomo razvijali v treh središčih.

Eno izmed njih je tudi Ljubno z nalogo, da bo zaposlovalo večji del prebivalstva zgornjega dela doline. S tem bomo uspeli zmanjšati dnevne prevoze delavcev v oddaljene kraje izven občine. Razseljevanje pokrajine se mora ustaviti, kar je pomembno z obrambnega vidika, saj bomo tako lažje opravljali naloge s področja varnosti in družbene samozasčite. Od leta 1961 do 1975 se je namreč število prebivalstva zmanjšalo na preko 100 na tem območju.

V zgornjem delu doline (Luče, Solčava) bomo razvijali predvsem turizem ob razvoju kmetijstva in gozdarstva, ki bosta tudi v prihodnje ostali prevladujoči panogi gospodarstva.

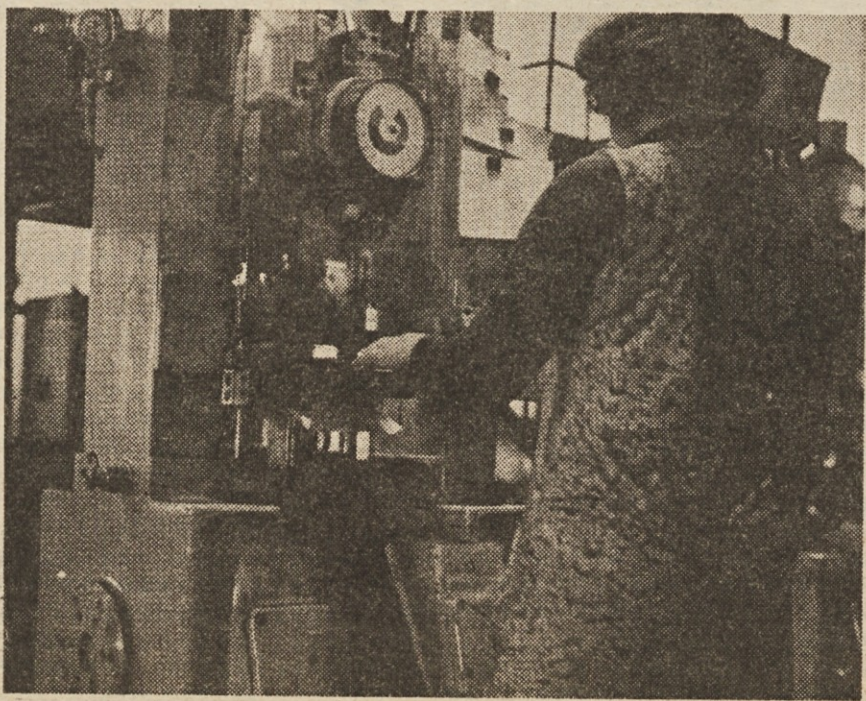
Da bi delo čimbolj približali prebi-

valcem, bomo stremeli na območju Luč in Solčave za ustanovitvijo manjših proizvodnih enot, obrtnih dejavnosti, razmišljamo tudi o možnostih oživitve domače obrti itd. Pri tem pa moramo biti previdni.

Uveljavijo se lahko le dejavnosti, ki ne bodo kvarile prvobitnosti prelepega zgornjega dela Savinjske doline. Te cilje že delno uresničujemo z otvoritvijo Poslovne enote v Solčavi in predstavitev poslovne enote v Ljubnem v nove proizvodne prostore. Ob izboljšanih delovnih pogojih in ob možnostih za povečanje števila zaposlenih dobivata Poslovni enoti možnosti za hitrejši razvoj.

Kljub temu, da sta enoti dislocirani od sedeža TOZD, dobiva samoupravljanje v njih svojo pravo vsebino. Delavci sodeujejo v delavskem svetu TOZD Feriti. Bolj pa bo zagotovo še zaživel, ko bosta poslovni enoti izpolnjevali pogoje za ustanovitev TOZD. Dobro se vključujejo delavci v družbenopolitično življenje občine. Imajo svoje delegacije v zboru združenega dela in samoupravnih interesnih skupnostih kot tudi uspešno delajo v okviru krajevne skupnosti in drugod.

Letošnje leto je leto Titovih jubilejev. Zato smo doseženih uspehov še bolj veseli. Ob tem dejstvu želimo TOZD Feriti ob njeni 25-letnici in SOZD Iskra še nadaljnji uspešen razvoj z našo željo, da bi podobne delovne zmage, kot danes, proslavljali tudi v prihodnje v naši občini.

Proizvodnja navitih komponent v poslovni enoti Solčava.

JOŽE ČEBELA:

O izvajanju sindikalnih obveznosti v SOZD Iskra

Izvršna odbora sindikalne in mladinske organizacije SOZD Iskra sta na svoji skupni seji dne 8. 9. 1977 sklenila, da organiziramo skupen sestanek osemnastega seminarja za vse predstavnike osnovnih in delovnih organizacij sindikata in mladine TOZD, delovnih organizacij in SOZD Iskra.

Namen seminarja je, da se seznanimo z materiali, ki se nanašajo na:

- osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra
- naloge sindikata in mladine v procesu sporazumevanja o delitvi dohodka in sredstev za osebne dohodke

— naloge sindikata in mladine na področju inovacijskih procesov na osnovi zaključkov internega prosvetovanja strokovnjakov SOZD Iskra, ki se je nanašalo na problematiko razvojno-inovacijske dejavnosti

— naloge sindikata in mladine na področju družbene samozaščite.

Na delovnem sestanku delegatov mladinske in sindikalne organizacije SOZD Iskra pa naj bi ocenili:

- uresničevanje sklepov lanskoletnega seminarja

negativnega seminarja o delovnega srečanja

— izvajanje delovnega načrta sindikata Iskre in akcijskega programa v zvezi s preobrazbo samoupravnih odnosov v Iskri, katerega je sindikalna organizacija Iskre sprejela 7. 4. 1977 in dopolnila 6. 6. 1977.

Da bi ocena uresničevanja sprejetih sklepov, delovnih načrtov o delovnega akcijskega programa bila odraz dejanskega stanja, smo 27. 9. 1977 vsem OO sindikata TOZD in DO dostavili ustrezen vprašalnik.

Žal ugotavljamo, da skoraj dve tretjini OOS, oz. sindikalnih konferenc DO sploh ni odgovorilo. Menim, da je to skrajno neodgovoren odnos teh vodstev sindikalnih organizacij, ker vprašalnik ni bil preveč zahteven in je terjati odgovore na 10 vprašanj. Zaradi takega stanja predlagam, da se dogovorimo, da v roku 14 dni vsa vodstva sindikalnih organizacij v Iskri, ki na vprašalnik niso odgovorila, to nemudoma store.

Na osnovi odgovorov naj bi IO KOOOS podal oceno stanja v naši

sindikalni organiziranosti, pogoji delovanja, delegatskemu sistemu, sodelovanju z ostalimi DPO, uveljavljanju ZZZD ter izvajanju delovnih načrtov in skupaj sprejetih sklepov.

Današnje poročilo izhaja iz dosedaj ugotovljenega stanja in naj se mi ne zameri, saj nimam namena, da bi omalovaževal uspehe, ki smo jih dosegli in ki se v ničemer ne morejo primerjati z lanskoletnim stanjem. Prav tako ne želim, da to poročilo vsebuje načelne in deklarativne ugotovitve ter napotke, ampak želim, da za konkretne probleme skupaj poiščemo rešitve.

Kot prvo ugotovitev lahko citiram, da sindikalna organiziranost ni povsod in povsem v skladu s Statutarnim dogovorom slovenskih sindikatov. Tako sindikalne skupine še niso povsod ustanovljene, ali so prevelike. Tudi na ravni nekaterih TOZD, ki imajo več OOS niso ustanovljene konference OO sindikata.

Pogoji dela za delovanje sindikata v nekaterih sredinah še vedno niso ustrezni. Po odgovorih na vprašalnik je zahtevana potreba po profesionalizaciji kadrov za sindikalno delovanje. Tudi financiranje sindikalne dejavnosti ni povsod in povsem urejeno.

Kot primer naj navedem OOS TOZD Antene Vrhnika, ki svojo aktivnost odvijajo le iz sredstev sindikalne članarine. Poleg tega je delovanje sindikalnih aktivistov oteženo tudi zaradi preobremenjenosti na delovnih mestih iz objektivnih, mnogokrat pa tudi subjektivnih razlogov.

Kot enega izmed poglavitnih problemov pri našem delovanju pa naj navedem naš delegatski odnos v delegatskem sistemu. Tu pa ne mislim samo delegatski odnos v sindikatu, ali samoupravnem sistemu, ampak sistem delegatskega odnosa nasploh. Ugotavljamo, da osveščenost naših delegatov (kljub lanskoletnemu seminarju v Poreču), še vedno ni prišla do izraza.

Delegati še vedno ne predstavljajo stališč baze, od koder so delegirani. Temu je verjetno kriva preslaba, ali neustrezna informiranost delegata, ali njegov čut neodgovornosti. Nesprejemljivo je dejstvo, da delegat sploh ne prihaja na seje, kar se je zgodilo na naši seji KOOOS dne 31. 5. 1977, ko smo bili nesklepčni, ali na seji Skupščine ZPI dne 19. 4. 1977, ko seji ni prisostvovalo kar 21 delegatov naših TOZD.

Ni pa problem samo v tem, da delegat ne prisostvuje seji, ampak v tem, da nima pooblastila svoje delegatske baze, da bi se aktivno vključil v usklajevalni postopek.

Isto velja tudi za delegate izvršilnih organov skupščine Iskre, kot tudi za družbenopolitične in samoupravne organe na ravni delovnih organizacij. Kot naša prioriteta naloga je, da se v bodoče dogovorimo za metodo dela delegatov v vseh organizacijah in organih, da bi delegati svoje poslanstvo lahko kar najbolje opravljali. Pri tem pa moramo težiti k temu, da bodo delegati na vseh ravneh dejavnosti informirani celovito, pravočasno, razumljivo in pošteno.

Ne nazadnje — za delovanje delegatskega sistema pa je nujno, da delegati s prejemom funkcije čutijo tudi svojo odgovornost. Delegatska funkcija ni le častna funkcija, ampak funkcija odgovornosti, pravic in dolžnosti, ne le zase ampak tudi za sredino, v kateri živimo in delujemo in to v celotnem združenem delu.

Da svojo delegatsko funkcijo v čimvečji meri uveljavimo je nujno, da posamezne delegate ne preobremenjujemo z več funkcijami in je potrebna porazdelitev funkcij. Poleg tega ocenjujemo, da moramo za delovanje delegatskega sistema delegate ustrezno izobraževati, tako za delo v družbenopolitičnih in samoupravnih organih.

Tudi z ustreznim kadrovsko evidenco o delovanju posameznih delegatov na vseh ravneh in dejavnostih smo pomanjkljivi. Če bi temu vprašanju posvetili več pozornosti, bi bilo verjetno stanje drugačno. Ni merilo, da delegat prisostvuje sestanku, ampak koliko je pri obravnavi določenih tem ustvarjalno prispeval.

V obdobju od maja do sedaj je KOOOS SOZD Iskra skladno z Zakonom o združenem delu vodil akcije v zvezi s preobrazbo samoupravnih odnosov. V tem času smo sprejeli idejno izhodišča in smernice za obravnavo samoupravnih aktov SOZD Iskra.

Sam program aktivnosti pa smo od 23. 12. 1976 zaradi nespoštovanja

Delovno predsedstvo seminarja v Poreču.

skupaj dogovorjenih rokov že trikrat spreminjali. Že ta podatek nam očita, da smo se neodgovorno obnašali. Pri tem ugotavljamo, da temu niso krive Teze za samoupravno organiziranost SOZD Iskra (katere so bile dane v razpravo v maju 1977), ampak teze DO in posameznih TOZD, katere v nekaterih primerih še sedaj niso v razpravi, kljub temu, da smo se že spomlad dogovorili za sočasno obravnavo dnevnih aktov na ravni TOZD, DO in SOZD.

Pri naših idejnopolitičnih izhodiščih, oz. smernicah smo se opredelili, da se bomo kot politična organizacija zoperstavili težnjam v nekaterih ožjih sredinah OZD, kjer so prisotne miselnosti in hotenja o tako imenovanih „mini podjetjih“, slonečih na podjetniški logiki. Menili smo, da to ni v skladu z osnovami in cilji združevanja v združeno delo in, da je potrebno takšna hotenja politično oceniti in onemogočiti. Hkrati smo se opredelili, da je nujno v nekaterih TOZD Iskre, ki imajo več dejavnosti, ustanoviti nove TOZD, kar pa še ne pomeni ustanavljanja novih delovnih organizacij.

Pri tem smo poudarili, da morajo naše sile biti usmerjene predvsem v to, da na osnovi analize začnemo odpravljati slabosti, ki so se v dosedanjih organizacijskih oblikah porajale, ne pa da iščemo rešitve zunaj obstoječe organizacije združenega dela v Iskri.

Družbenopolitično gledano je nesprejemljivo dejstvo, da se v nekaterih sredinah podvajajo funkcije ter strokovna opravila na več ravneh samoupravnih organiziranosti. Takšna hotenja smo ocenili nasprotna ciljem racionalizacije poslovanja in kot protidružbeni.

Poleg tega je bil naš sindikalni dogovor, da mora organiziranost Iskre izhajati iz srednje, oz. dolgoročnih programov našega razvoja, pri čemer moramo dati poudarka razvojno-programski usmerjenosti po vsebini in ne le po organizacijski obliki.

Tega skupnega dogovora sindikata Iskre se v nekaterih OZD niso držali. Naj kot primer tu navedem DO Avtomatika, konkretneje TOZD TELA. Tu so delavcem podajali enostranske informacije za odločanje, ni bilo izoblikovanega predhodnega političnega stališča skladno s programom SOZD Iskra. Izvršni odbor OO sindikata TOZD TELA je zahteval od vodstva TOZD, da izdela razvojno proizvodni program za 5 let, neodvisno in brez podpore Iskre kot celote (pri tem pa pozabljajo, da je TOZD sprejela samoupravni sporazum o temeljnih plana do l. 1980 v okviru DO). Poleg tega so v tej delovni organizaciji s strani posameznih TOZD programirani enaki predmeti poslovanja.

Kot dokaz temu sta 2 ponudbi za enak posel istemu investitorju, z dokajšnjo razliko v ceni (konkurenca v okviru ene TOZD). Kot absurd celotnemu stanju v tej DO naj omenim še, da so želeli, ali morda še želijo ustanoviti več samostojnih TOZD za razvoj.

Zanimivo pri tem pa je sklicevanje na odločitev delavcev TOZD TELA in zagotovilo za njihovo socialno varnost, neupoštevanje stališča ostalih TOZD v tej DO in SOZD Iskra.

Stanje, o katerem sem pravkar govoril, terja takojšnje ukrepanje političnih organizacij, kajti menim, da tovrstnih primerov ne smemo dopustiti in se moramo zavedati politične odgovornosti ter obveznosti do izvrševanja skupaj sprejetih sklepov.

V nadaljevanju bi se rad dotaknil še področja medsebojnega sodelovanja pri oblikovanju skupnih političnih

akcij in preobrazbi samoupravnih odnosov med družbenopolitičnimi organizacijami v Iskri.

Na osnovi doslej dostavljenih odgovorov na vprašalnik, ki se je glasil: Kakšno je vaše sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, kako ustvarjate medsebojno povezovanje in realizirate skupne akcijske programe?, smo dobili odgovore, ki so si dokaj različni tako, da je težko podati poprečno oceno. Odgovori ocenjujejo, da v nekaterih sredinah obstaja odlična aktivnost in sodelovanje, v nekaterih primerih je stanje zadovoljivo, neke pa tega sodelovanja sploh ni. Dovolite mi, da se ob tem vprašanju zadržim le pri oceni sodelovanja sindikata z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami na ravni SOZD Iskra.

Pohvaliti moram, da izvršni organ sindikata Iskre pri vseh načrtovanih akcijah skozi svoj delovni načrt, kot tudi na splošno pri svojem delovanju ima zelo dobro oporo in sodelovanje z vodstvom ZSM in ZB, česar pa ne moremo trditi za organe ZK v SOZD Iskra. Zaradi tega, ker je podobna ocena tudi iz nekaterih TOZD menim, da je potrebno posebno poudariti dejstvo, da nobena politična organizacija ni organizirana sama in za svoj namen, ampak so vse politične organizacije pri svojem delovanju samostojne, kar pa ne pomeni, da delujejo in so vase zaprte in da je druga nasproti drugi v nadrejenem položaju.

Vsi namreč imamo enak program, izhajajoč iz kongresnih sklepov in stališč naših najvišjih partijskih in sindikalnih vodstev in to je družbenoekonomski razvoj samoupravnega socializma.

Zveza komunistov je idejnopolitični dejavnik, ki prednjači pri idejnem razreševanju protislovij med različnimi interesi in je v skladu z ustavo tudi odgovorna za celotni družbeni razvoj. Vendar nima idejnega monopola. Svoje cilje uresničuje skozi sindikat, skozi praktično dejavnost komunistov v sindikatu in drugih družbenopolitičnih organizacijah. Sindikati se s svojimi prizadevanji za razvoj samoupravljanja borimo za iste skupne cilje. ZK ne more uresničevati svojih družbenih ciljev kot avantgarda delavskega razreda prek družbenih skupin, ki bi bile oddaljene od delavcev in tudi ne prek organizacij, ki ne bi vključevale delavcev.

Toda pri nas temu ni tako, moram tu odkrito priznati, da predstavniki sindikata SOZD Iskra niso vabljeni na seje sekretariata sveta ZK SOZD Iskra, ne vemo za dnevne rede njihovih sej, niti nismo seznanjeni z zaključki sestankov.

Lahko rečem, da ZK na ravni SOZD Iskra deluje zaprto, ker pri svojem delovanju ne vključuje komunistov v ostalih družbenopolitičnih organizacijah. Da je temu tako naj navedem, da je sindikat dal pobudo za tvorbo sodelovanja pri evidentiranju kandidatov za vodstva vseh družbenopolitičnih organizacij ter samoupravnih organov. Toda te pobude vodstvo ZK ni sprejelo. Smo pred volilnimi konferencami ZK v Iskri, a o evidentiranih kandidatih za nova vodstva ne vemo ničesar.

Tako nesodelovanje vodstva ZK z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami SOZD Iskra v veliki meri hromi učinkovitost družbenopolitičnih organizacij na ravni SOZD.

Nadalje bi rad opozoril, da smo v obdobju sprejema zakona o delovnih razmerjih. Ne moremo trditi, da so razprave v zvezi z osnutkom povsod

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zaključki

sprejeti na delovni seji 16. 10. 1977 v okviru seminarja za predsednike OO sindikata in mladine v Poreču.

A. Stališča s področja samoupravne preobrazbe ZP Iskra v skladu z Zakonom o združenem delu.

1. V skladu s politično verifikacijo, ki je bila opravljena 13. 10. 1977 na skupni seji Odbora za spremljanje izvrševanja programa in delovnih načrtov preobrazbe samoupravnih odnosov v ZP Iskra, Sekretariata sveta ZK ZP Iskra, IO KOOOS ZP Iskra in Sekretariata KS ZSM ZP Iskra, prisotni na seminarju menimo, da je Osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra sprejemljiv za javno obravnavo in predlagamo Skupščini ZP Iskra, da ga v javno obravnavo.
2. Z delavci DO Zmaj se mora ponovno preučiti možnost vključitve DO Zmaj v eno od ostalih DO v ZP Iskra. V procesu javne obravnave Osnutka samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, morajo delavci DO Zmaj izreči dokončno pripravljenost vskladitve z ostalimi DO na nevključenih vprašanjih, obenem pa je potrebno določiti roke prilagoditve DO Zmaj dogovorjeni organiziranosti v SOZD Iskra. V proces dogovarjanja naj se aktivno vključijo politični in poslovodni predstavniki SOZD in DO IEZE.
3. Sindikat in mladina v DO Elektromehanika naj delujejo v smeri dosledne organiziranosti DO v skladu z ZZZD ter naj v procesu javne obravnave Osnutka samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra vplivajo, da bodo delavci v DO Elektromehanika sprejeli enotne delegacije za DS SOZD Iskra, kot so jih sprejeli delavci v ostalih DO.
4. Sindikat in mladina podpirata predvideno obliko organiziranja sedanje Počitniške skupnosti v okviru DO Iskra invest servis, obenem pa je potrebno takoj pristopiti k izdelavi perspektivnega programa razvoja te dejavnosti.
5. Sindikat in mladina dajeta pobudo, da se pospeši ustanovitev DO skupnega pomena Inženiring za organizacijo in informatiko, ker smatrate, da je taka DO vitalnega pomena za funkcioniranje SOZD. Politične organizacije v kolektivih, ki se morajo združiti v to DO naj se zato aktivno vključijo v proces organiziranja nove DO.
6. Osnutek samoupravnega sporazuma naj se v teku obravnave dopolni s poglavjem O medsebojnih razmerjih, v katerem je potrebno urediti tista vprašanja, za katera Predlog novega Zakona o delovnih razmerjih dopušča, da se urejajo na nivoju SOZD.
7. Sindikat in mladina sprejemata operativni program sprejema Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD, kot dopolnilo k že sprejetemu programu samoupravne preobrazbe ZP Iskra v skladu z ZZZD, ter predlagata Skupščini ZP Iskra, da ga potrdi kot samoupravno obvezo za vse zaposlene v ZP Iskra.
8. Sindikat, kot nosilec javne obravnave, mora v procesu javne obravnave Osnutka samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, delovati v smislu sprejetja vsebinske osnove, ki je zajeta v pripravljenem Osnutku sporazuma. Obravnave se morajo omejiti na bistvena, vsebinska vprašanja sporazumevanja, sicer bo zaradi kratkih rokov obravnave vskladitev nemogoča.

B. Vloga DPO v razvojno-inovacijski dejavnosti

1. Sindikat in mladina vztrajata, da se realizira usmeritev, ki smo jo sprejeli v temeljnih srednjeročnega plana razvoja SOZD Iskra v tem:
 - da se pospeši vlaganja v strateške programe razvoja SOZD,
 - da se pospešijo vlaganja v obnavljanje tistih programov, ki imajo daljšo perspektivo.
2. Sindikat in mladina si bomo prizadevali, da bomo v vseh DO pripravili konkretne programe na področju razvojno-raziskovalne in inovacijske dejavnosti, ki bodo zajemali:
 - programe vlaganj v to dejavnost
 - programe izrednega izobraževanja potrebnih kadrov za to dejavnost,
 - razdelana merila za nagrajevanje inovacij in racionalizacij.
3. Sindikat in mladina si bomo prizadevali, da bodo v vseh organizacijah pripravili konkretne programe dela razvojnih služb ter jih tudi dosledno izvajali. Racionalnejše je potrebno uporabljati kadre, ki so v razvojnih dejavnostih s tem:
 - da ne drobimo že organiziranih služb s tem, da delavce usmerjamo v aplikativni razvoj in tehnološke oddelke,
 - da te delavce razbremenimo administrativnih in organizacijskih del.
4. Sindikat in mladina si bosta s svojim delovanjem v kolektivih prizadevala, da bodo delavci začeli pojmovati razvojno-raziskovalno dejavnost (Nadaljevanje na 2. strani)

5. Sindikat in mladina se bosta zavzemala zato, da se odgovornejše pristopi k transferu tujih tehnologij, ter da se daje večji poudarek domačemu razvoju. Obenem se bomo zavzemali zato, da se v največji možni meri nadomešča uvozna gradiva z domačimi, ki ustrezajo po kvaliteti.
6. Sindikat in mladina si bosta prizadevala zato, da „pravica“ do proizvodnega programa postane tudi obveznost, ki bo kolektive zavezovala zato, da ne bodo dopuščali počasnega tehnološkega zastarevanja svojih programov, ampak jih bodo pravočasno tudi tehnološko inovirali.
7. Sindikat in mladina se bosta aktivneje vključila v reformo šolstva ter si prizadevala, da se učni programi prilagodijo potrebam združenega dela. Obenem si bomo prizadevali, da se bo na osnovi konkretnih programov v naših samoupravnih aktih opredelijo najugodnejši pogoji za izredno izobraževanje, ki jih dopušča Družbeni dogovor o kadrovski politiki.

1. Dosledno je potrebno izpeljati naloge, ki so bile sprejete v delovnem načrtu sindikata (sprejet 7. 4. 1977) v poglavju samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka, čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke.
2. V SOZD Iskra je potrebno pripraviti enoten katalog del zaradi poenotenja osnov planiranih delovnih nalog v različnih TOZD.
3. V vseh organizacijah združenega dela je potrebno takoj ustanoviti strokovne samoupravne politične komisije, ki morajo pospešiti izdelavo samoupravnih aktov s področja delitve dohodka in sredstev za osebne dohodke. Sindikat in mladina morata v kolektivih delovati pri spreminjanju miselnosti, ki teži po ohranjanju starih oblik nagajevanja, ki niso v skladu z ZZD. Dosledno si moramo prizadevati, da se izdelajo merila za delitev sredstev za osebne dohodke na osnovi delovnega prispevka posameznika k ustvarjenemu dohodku. Izdelati je potrebno osnove in merilo za vrednotenje prispevka iz živega dela in inovacij.

1. Aktivno se moramo angažirati pri sprejemanju samoupravnih aktov s področja družbene samozaščite.
2. Politično in mobilizacijsko moramo delovati med delavci, da se vključijo kot aktivni dejavniki na vseh področjih družbeno samozaščitnega sistema.
3. Angažirali se bomo na sestavljanju programov vzgoje članov naših kolektivov na področju samozaščite in skrbeti za njihovo dosledno izvajanje.
4. Skrbeli bomo za kadrovske izpopolnjevanje odborov, ki delujejo na področju družbene samozaščite in ljudske obrambe.

1. Tiste OO sindikata, ki niso izpolnile vprašalnika, poslanega 27. 9. 1977, morajo to storiti v roku 15 dni, nakar bo IO KOOOS izdelal oceno aktivnosti in stanja po temah iz vprašalnika.
2. V kolikor v procesu javne obravnave o Osnutku samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD ne bi prišlo do vskladitve na vsebinskih vprašanjih bomo sklicali delovno sejo sindikata in mladine ter se dogovorili za nadaljnjo aktivnost.
3. Neizpolnjene naloge iz lanskega leta seminarja ostajajo še naprej delovna naloga sindikata in mladine v prihodnjem obdobju.

organizirano potekale ter omogočale, da bi delavci dali svoje pripombe, oz. predloge. Mislim, da tudi tu sindikalne organizacije svojih nalog niso izvršile v celoti.

Poleg tega nam zakon o delovnih razmerjih omogoča, da s samoupravnim sporazumom o združitvi v SOZD določimo, da delavci TOZD v okviru SOZD lahko sklenejo delovno razmerje brez oglasa, oz. razpisa. To določilo je smiselno uveljaviti, glede na srednjeročni program razvoja Iskre, ki bo terjal programsko prestrukturiranje nekaterih TOZD in socialno varnost zaposlenih.

Skladno z delovnim načrtom KOOSD SOZD Iskra se je izvršni odbor odločil, da v zvezi z gospodarjenjem spremlja izvajanje sanacijskih programov TOZD, ki so polletno poslovanje zaključile z izgubo.

Kljub temu, da poročilo o spremljanju izvajanja sanacijskih programov še ni izdelano, lahko podam nekatere ugotovitve: zaskrbljujoče je stanje v TOZD Montaža elektromotorjev v Ildriji, kjer je zaradi neustrezne organizacije dela, oz. problemov v tehnologiji in discipline, izkoristek delovnega časa samo 50 %. Poleg tega pa niso urejeni medsebojni odnosi, posebno med vodstvenimi in vodilnimi kadri. Zaradi takega stanja menim, da je nujno ukrepanje družbenopolitičnih organizacij TOZD. V TOZD Sprejemniki Sežana sanacijski program tudi ni ustrezen, ker ne upošteva v zadostni in objektivni meri razreševanja problemov znotraj TOZD.

Ostalo problematiko v zvezi z izvajanjem sanacijskih programov poslovanja TOZD, ki izkazujejo negativen poslovni rezultat, bo IO KOOS podal na prihodnji seji.

- stanovanjska izgradnja
- družbena prehrana
- otroško varstvo

O delovanju ZSM v ZP Iskra

V svojem poročilu bom podal samo globalen pregled aktivnosti mladih v ZP Iskra, kajti nemogoče bi bilo zajeti v kratkem poročilu vse aktivnosti, ki se izvajajo po naših OO ZSM, kakor tudi na nivoju KS ZSM v posameznih delovnih organizacijah. Predvsem se mislim dotakniti izvajanja programa dela KS ZSM ZP Iskra, ki smo ga sprejeli na redni konferenci v letu 1976.

Ko ocenjujemo delovanje mladine v ZP Iskra, se srečujemo z velikimi razlikami v aktivnosti posameznih osnovnih organizacij, splošno pa lahko ugotovljamo, da mladinska aktivnost stagnira. Zaskrbljujoče je predvsem to, da enake značilnosti v svojem delovanju čutijo tudi druge politične organizacije, kar kaže na to, da zavest o nujnosti družbenopolitičnega delovanja v samoupravnih procesih še ni prisotna v vseh naših kolektivih. Očitno je, da smo družbenopolitično delovanje razvrednotili, da dajemo premalo priznanja aktivnim političnim delavcem v naših kolektivih, da smo v zadnjem času dopustili zmaterializiranje zavesti nasploh, kar lahko ugotovljamo tudi na tem seminarju. Mladi lahko ugotovljamo, da je število mladincev, ki so vključeni v delovanje ostalih družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov, samoupravnih interesnih skupnosti itd., sicer porastlo, vendar kvantiteta vključenih mladincev še ne prinaša tudi

Predlagam, da sindikalna organizacija na vseh ravneh tem področjem posveti vso pozornost in jim opredeli ustrezno mesto.

V svojih izvajanjih sem bil v nekaterih primerih kot sem v uvodu dejati kritičen, toda ne z namenom, da zastojujemo nastale probleme, temveč da jih združeno skupaj rešujemo, toda brez toleranc in podtikanj, ampak s ciljem, da vsi želimo bolj homogeno dati svoj prispevek združenemu delu.

kvalitete, ki se mora odražati v tem, da ti mladi na vseh nivojih zastopajo interese mladinske organizacije, ki jih je delegirala. Ravno dejstvu, da nam delegatski sistem ne deluje še tako ko smo se dogovorili ter, da še vedno ne delegiramo v razne organe vseh mladih, ampak samo posameznike prekomerno obremenjujemo, bomo morali v prihodnjem obdobju posvetiti posebno pozornost. Podrobneje se bomo morali v prihodnje pogovoriti tudi o vlogi mladih članov ZK v okviru mladinske organizacije. Še vedno se namreč srečujemo z mišljenjem, ki je prisotno pri nekaterih mladih članih ZK, da so prerastli vsebino mladinskega delovanja ter, da so problemi s katerimi se mladinska organizacija ukvarja premalo zahtevni za njihove sposobnosti. Ti mladinci pozabljajo na sklepe 3. seje CK ZKJ, ki je obravnavala vlogo mladih komunistov pri delovanju ZSM. O takih mladincih se bomo morali začeti odkrito pogovarjati tudi v OO ZK.

Če preidemo na konkretno izpolnjevanje programa dela KS ZSM ŽP Iskra, ki smo ga sprejeli v decembru leta 1976 lahko pod prvo točko programa o enotnosti delovanja vseh družbenopolitičnih organizacij ugotovimo, da je bil v preteklem obdobju narejen na tem področju kvaliteten premik. Mladi smo vzeli kot vsebinsko osnovo našega delovanja program

(Nadalievanie na 3. strani)

The flowchart illustrates the process for preparing and adopting resolutions of the TOZD, DO, and SOZD, including the role of the Viskladna stališča (VSL) and the final decision by the Zbor del. TOZD (D.S.).

TOZD (D.S.) Process:

- Input:** Odbori za sprem. samoupr. preobrazbe (Committees for changes in self-management transformation).
- Step 1:** Oblikovanje vsklajenih stališč v obliki delov. osnutka SS o zdr. dela delavcev v TOZD (Shaping of adopted positions in the form of working drafts of resolutions of the TOZD on the health of workers).
- Step 2:** Priprava osnutka SS o združevanju dela delavcev v TOZD (D.S.) (Preparation of the draft resolution on the association of workers in the TOZD (D.S.)).
- Step 3:** Predlog osnut. SS o združ. dela delavcev v TOZD (D.S.) (Draft resolution on the association of workers in the TOZD (D.S.)).
- Step 4:** DPO TOZD (D.S.) 16. 10. (Draft resolution on the association of workers in the TOZD (D.S.)).
- Step 5:** Izdelava družbeno-politične ocene (Preparation of a socio-political assessment).
- Step 6:** Pismena družbeno-politič. ocena osnutka SS (Written socio-political assessment of the draft resolution).
- Step 7:** DS TOZD (D.S.) (Draft resolution on the association of workers in the TOZD (D.S.)).
- Step 8:** Osnutek SS o zdr. dela delavcev v TOZD (D.S.) za javno obravnavo in vsklajevanje (Draft resolution on the health of workers in the TOZD (D.S.) for public discussion and adoption).
- Step 9:** Sprejet osnutek SS o zdr. v DO in SOZD (Adopted draft resolution on the health of workers in the DO and SOZD).

DO (D.S.) Process:

- Input:** Odbori za sprem. samoupr. preobraz. (Committees for changes in self-management transformation).
- Step 1:** Oblikovanje vsklajenih stališč v obliki delov. osnutka SS (Shaping of adopted positions in the form of working drafts of resolutions of the DO).
- Step 2:** Priprava osnutka SS o združevanju v DO (Preparation of the draft resolution on the association in the DO).
- Step 3:** Predlog osnut. SS o združ. v DO in osnutek SS o zdr. v SOZD (Draft resolution on the association in the DO and draft resolution on the health of workers in the SOZD).
- Step 4:** DPO DO 16. 10. (Draft resolution on the association in the DO).
- Step 5:** Izdelava družbeno-politične ocene (Preparation of a socio-political assessment).
- Step 6:** Pismena družbeno-polit. ocena SS o združ. v DO in SOZD (Written socio-political assessment of the draft resolution on the association in the DO and SOZD).
- Step 7:** DS DO (Draft resolution on the association in the DO).
- Step 8:** Osnutek SS o združ. v DO za javno obravnavo in vsklajevanje (Draft resolution on the association in the DO for public discussion and adoption).
- Step 9:** Sprejet osnutek SS o združevanju v SOZD (Adopted draft resolution on the association in the SOZD).

SOZD (D.S.) Process:

- Input:** Odbori za sprem. samoupr. preobraz. (Committees for changes in self-management transformation).
- Step 1:** Oblikovanje vsklajenih stališč v obliki delov. osnutka SS o združevanju v DO (Shaping of adopted positions in the form of working drafts of resolutions of the SOZD on the association in the DO).
- Step 2:** Priprava osnutka o združevanju v SOZD (Preparation of the draft resolution on the association in the SOZD).
- Step 3:** Predlog osnutka SS o združ. v SOZD (Draft resolution on the association in the SOZD).
- Step 4:** DPO SOZD 16. 10. (Draft resolution on the association in the SOZD).
- Step 5:** Izdelava družbeno-politične ocene (Preparation of a socio-political assessment).
- Step 6:** Pismena družbeno-polit. ocena SS o zdr. v SOZD (Written socio-political assessment of the draft resolution on the health of workers in the SOZD).
- Step 7:** DS SOZD 20. 10. 77 (Draft resolution on the association in the SOZD).
- Step 8:** Osnutek SS o zdr. v SOZD za javno obravnavo in vsklajevanje (Draft resolution on the health of workers in the SOZD for public discussion and adoption).

Final Steps:

- Step 1:** SIND. ORG. 21. 10. (Draft resolution on the association in the SOZD).
- Step 2:** Organizira javno obravnavo osnutkov SS-ov v sind. skupinah v TOZD (D.S.) (Organizes public discussion of draft resolutions of the SS in the TOZD (D.S.)).
- Step 3:** Zbor del. TOZD (D.S.) 27. 10. (Draft resolution on the association in the SOZD).
- Step 4:** Preverjanje skladnosti SS-ov o združ. z vsklajenimi stališči in predlogi za izpolnitev formulacij SS-ov (Checking the consistency of the draft resolutions of the SS with the adopted positions and proposals for the fulfillment of the formulations of the SS).

Information: Informacije o dosedanjem delu vsklajevalne komisije (Information on the work of the adoption commission).

O delovanju ZSM v ZP Iskra

sveta ZK ZP Iskra. Zelo uspešno smo sodelovali tudi z sindikalno organizacijo o čemer pričča tudi to, da smo organizirali dva skupna seminarja o problematiki, ki jo srečujemo pri svojem delovanju v ZP Iskra. Akcije, ki so sledile decembrskemu seminarju ter vrsta skupnih sestankov, ki smo jih imeli po tem seminarju, so potrdili pravilnost takega načina dela, zato bi tako obliko delovanja kazalo ohraniti tudi v bodoče.

Na področju izobraževanja smo organizirali, kot sem že omenil, dva skupna seminarja z sindikatom na nivoju ZP Iskra. Poleg tega je bilo v tem obdobju organiziranih vrsta seminarjev tudi po delovnih organizacijah, na katerih so mladi obravnavali metode mladinskega delovanja, samoupravno preobrazbo v skladu z ZZD, probleme informiranja itd. Veliko mladih iz naših OO ZSM se je v tem obdobju vključilo tudi v razne oblike izobraževanja pri OK ZSM, RK ZSM itd.

Posebno pozornost smo v preteklem obdobju posvetili tudi delovanju maksičnega krožka pri KS ZSM ZP Iskra. V tem so se mladi seznanjali z marksistično mislijo ter se tako tudi teoretično usposabljali za svoje delovanje v OO ZSM. Izkušnje v delovanju tega krožka bi kazalo prenesti tudi v KS ZSM v delovnih organizacijah ter tudi tam, kjer je seveda mogoče, ustanavljati podobne krožke. To akcijo bi morali izvesti skupaj z ZK, saj se je pokazalo, da je tak način izobraževanja posebno dobrodošel mladim komunistom.

V preteklem obdobju smo v precejšnji meri opustili zbujanje interesa za dopolnilno izobraževanje mladih, predvsem pa akcijo „vsi mladi osnovno šolo“.

Na področju športa in kulture je bila aktivnost mladih v preteklem obdobju največja. Organizirali smo srečanje mladih Iskre, ki se ga je udeležilo okrog 800 mladih in je lepo uspelo. Poleg tega srečanja je bila v preteklem obdobju tudi vrsta srečanj mladih po delovnih organizacijah. Organizirani so bili tudi razni orientacijski pohodi, športna srečanja itd., kar splošno kaže na veliko aktivnost mladih na tem področju.

Tudi na področju kulture smo v

preteklem obdobju veliko naredili. Mladina je bila pokrovitelj vrste razstav mladih umetnikov, organiziran je bil teden kulture mladih Iskre, vrsta kvizov, ki so bili tematsko vezani na obletnice, ki jih praznujemo v letošnjem letu itd. Vse te akcije pričajo, da je bila aktivnost mladih v ZP Iskra na tem področju v preteklem obdobju zelo velika.

Tudi v letošnjem letu smo organizirali mladinsko brigado Iskre na Dugem otoku, ki je delala na ureditvi našega kampa. Delo te brigade je doživelo vsestranske pohvale in lahko ocenjujemo, da je brigada v celoti opravila pričakovanja. Mladi Iskre so se poleg te brigade udeleževali tudi drugih delovnih akcij, ki so bile organizirane tako v naši republiki, kakor tudi po drugih republikah. Če temu dodamo, da je mladina organizirala tudi interne delovne akcije na ureditvi okolice nekaterih naših TOZD ali ureditve krajev v katerih so naše tovarne lahko ugotovimo, da smo v tem letu lahko v celoti zadovoljni z aktivnostjo mladih na področju delovnih akcij.

Tradicionalno sodelovanje mladih Iskre v okviru Elektro-elektronske industrije Jugoslavije je v letošnjem letu bilo znatno pod nivojem tega sodelovanja v preteklih letih. Zaradi vrste nesporazumov z letošnjimi organizatorji tega sodelovanja, se mladi iz Iskre nismo udeležili niti majskega srečanja niti tradicionalne brigade Bratstva in enotnosti. Mladi Iskre smo si vedno prizadevali, da bi sodelovanje na tem nivoju dobilo konkretno vsebino predvsem v tem, da bi se naši kolektivi pričeli dogovarjati o delitvi programov, standardizaciji servisnih storitev, skupnem nastopu na tujih trgih itd., vendar do takega sodelovanja dosedaj ni prišlo. Kljub temu pa bi v prihodnje kazalo še vedno ohraniti sodelovanje na tem nivoju, vsaj zaradi izmenjave izkušenj pri mladinskem delu.

Na področju mednarodnega sodelovanja smo v preteklem letu dosegli lepe uspehe in ni slučajno, da nas dajejo za primer aktivnega sodelovanja s koroškimi Slovenci. V preteklem obdobju smo organizirali zelo uspešen seminar za koroške Slovence, izmenjali

z njimi vrsto obiskov, ki so bili tako športna kakor tudi kulturna srečanja. Plod takega sodelovanja je tudi gramofonska plošča, ki jo je izdala glasbena skupina pri KDZ z našo pomočjo. Tudi v bodoče bi kazalo ohraniti nivo sodelovanja, ki smo ga dosegli v letošnjem letu.

V letošnjem letu je opaziti na področju informiranja določeno nazadovanje v primerjavi z prejšnjimi leti. Mladi so vse manj prisotni v glasilu Iskra, kar seveda ni posledica zmanjšane aktivnosti mladih ampak tega, da mladi premalo pozornosti posvečajo informiranju kolektiva o svojih akcijah. Z reorganizacijo glasila, ko smo v vseh delovnih organizacijah profesionalizirali novinarje lahko opazimo, da je prisotna miselnost, da morajo novinarji sami opraviti vse naloge v zvezi z informiranjem. Pozabljamo, da je efikasno tekoče informiranje eden od osnovnih pogojev za uspešno delovanje političnih organizacij, v čemer je najbrž tudi vzrok, da nam novi koncept glasila Iskra še ni v celoti zaživel. Marsikje so mladi opustili svoje informacijske liste, ki so se v preteklosti pokazali kot zelo uspešen in cenen vir informiranja članov ZSM. Tudi osebno informiranje, ki je ena od osnov delovanja delegatskega sistema ni več povsod dobro, kar vpliva na to, da postaja delo vedno bolj forumsko. V prihodnjem obdobju bo potrebno pripraviti priročnik za delovanje mladih, ki ga v letošnjem letu nismo uspeli pripraviti. V pripravo tega priročnika bo potrebno vključiti tudi RK ZSM saj opažamo, da je zaradi hitrega menjava vodstev OO ZSM tak priročnik, ki bi podal osnove mladinskega dela vse bolj potreben.

Na zadnji konferenci smo se dogovorili, da bo potrebno pripraviti temeljite kadrovske evidence v vseh OO ZSM, ki naj bi služile kot osnova za kadrovanje. Lahko ugotavljamo, da so te evidence pripravljene le v redkih OO ZSM, kar nam povzroča resne težave pri menjavanju vodstev v neaktivnih OO ZSM. V letu, ko se pripravljamo na volitve so temeljite kadrovske evidence osnova za to, da bomo lahko kadrovali tiste mladince, ki so se z svojo aktivnostjo izkazali vredni zaupanja. Zato bi morali v najkrajšem času pripraviti take evidence v vseh OO ZSM kjer jih še niso pripravili. Kljub temu, da je bilo v tem letu sprejeto v članstvo ZK veliko mladih,

lahko trdimo, da tudi pri sprejemanju mladih v ZK nismo storili vsega kar bi morali. Še vedno je veliko mladih, ki s svojim delom dokazujejo, da so vredni tega, da jih sprejmemo v članstvo ZK in tem mladim bo potrebno posvetiti več pozornosti.

V tem letu smo mladi veliko delali na pozitivni sodelovanja med mladimi, ki so zaposleni v Iskri in našimi štipendisti. Dogovorili smo se, da bo mladina prevzela pokroviteljstvo nad opravljanjem počitniških obveznih praks naših štipendistov, kar pa povsod ni bilo izvedeno. Potrebno bo pripraviti programe opravljanja počitniških praks, tako po stopnjah izobrazbe, kot po profilih poklicev, kar bo omogočilo kadrovskim službam v TOZD, da vodijo celovit pregled nad opravljanjem praks. Mladi bi morali v prihodnje spremljati izvajanje tako pripravljenih programov in dajati pobude v tistih TOZD, kjer se taki programi nebi izvajali.

Tudi aktivnost kluba mladih inovatorjev, ki je ustanovljen v okviru kluba štipendistov Iskre ni v celoti zaživila. Dogovorili smo se, da bodo mladi po TOZD pripravili material za delovanje tega kluba, kar pa so izpolnili le redki. V najkrajšem času bo potrebno izpolniti sprejete dogovore, kajti sicer bo

delo tega kluba onemogočeno. V delovanje tega kluba bo potrebno tudi vključiti mlade delavce iz naših TOZD, da bodo praktična znanja, ki so jih pridobili s svojim delom izmenjavali s teoretičnim znanjem naših štipendistov. Pri koordiniranju dela z OK ZSM in RK ZSM je prišlo v letošnjem letu do kvalitetnih premikov. Prodrlo je spoznanje, da je tako koordiniranje dela nujno za uspešno delovanje vseh. Tako smo se dogovarjali, da bomo po letni konferenci sklicali predstavnike vseh OK ZSM na območju katerih so naše TOZD in s tem tudi naše OO ZSM. Na tem sestanku bomo predstavnike seznanili z aktivnostjo mladih v ZP Iskra, kakor tudi sprejeli dogovor o konkretnih oblikah sodelovanja v bodoče.

Ob koncu svojega poročila lahko ugotovim, da kljub posameznim pomanjkljivostim, ki so bile prisotne v delovanju mladih Iskre v tem letu lahko trdimo, da je Iskrina mladina dokazala, da še vedno nosi pomembno vlogo v delovanju slovenske mladine. V kratko poročilo je nemogoče strniti številne aktivnosti mladih v ZP Iskra, kar pričča o tem, da smo kljub kritičnosti lahko ponosni na svoje delo v tem obdobju.

Avguštin Ciuha — novi predsednik Iskrine mladinske organizacije

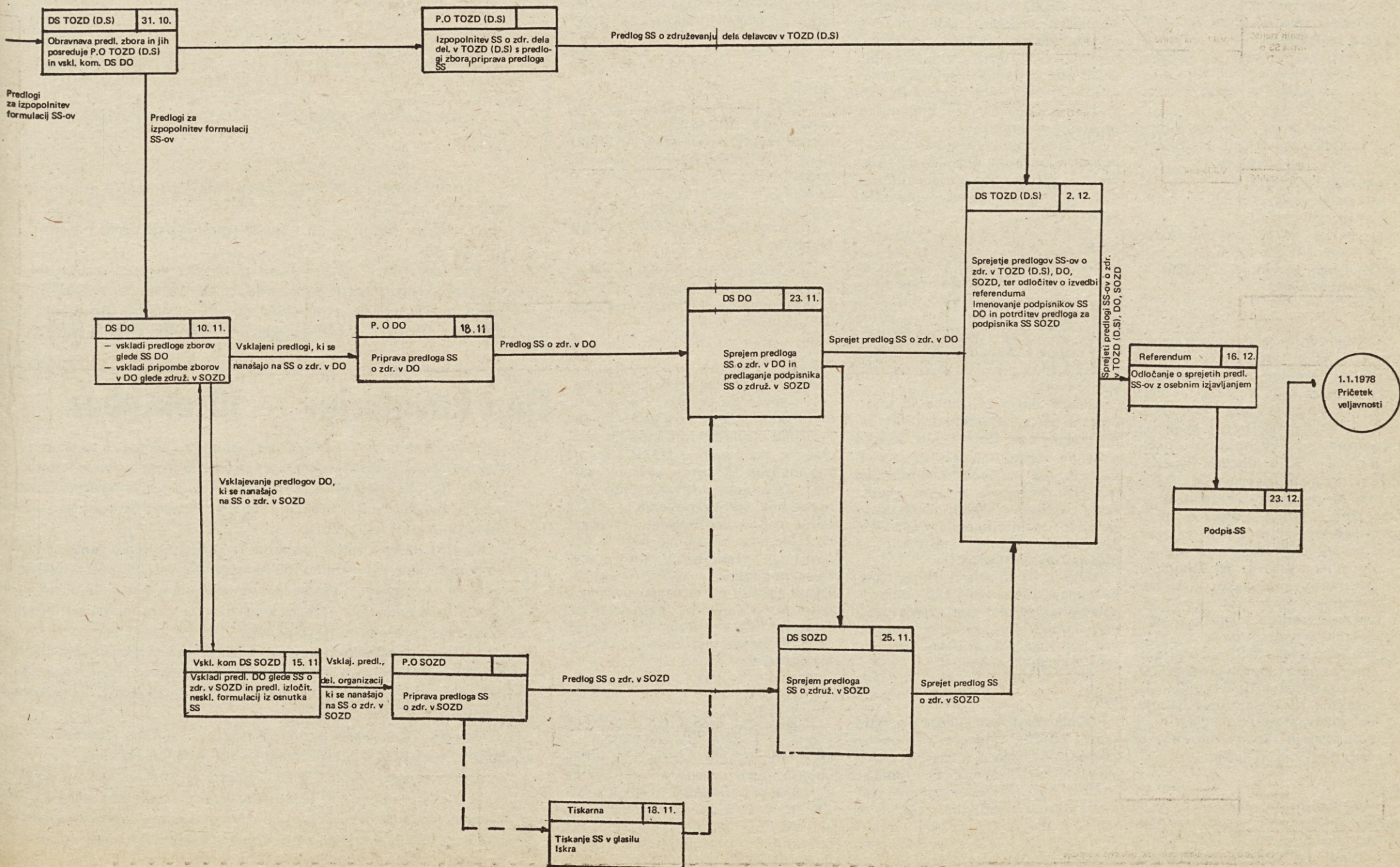
Mladinski aktivisti so seminar v Poreču izkoristili tudi za letno volilno konferenco ZSM ZP Iskra. Na njej je dosedanji predsednik Miloš Pavlica najprej poročal o dejavnosti mladinskih organizacij in aktivov v Iskri. Najbolj vidna značilnost te dejavnosti je bila vsekakor velika razlika med posameznimi osnovnimi organizacijami — ponekod je ta dejavnost v zadnjem obdobju stagnirala ali celo upadla, drugod pa se je še bolj okrepila.

Osnovni vzroki za manj aktivno delovanje so vsekakor različni — od mnenja, da je mladinska organizacija drugorazrednega pomena, preko oporekanja revolucionarnosti mladini, do

objektivnega problema, da najbolj marljive mladinske aktiviste ponavadi izvolijo tudi v druge organe, vsled česar so preobremenjeni, dogaja pa se celo to, da morajo prav zaradi prevelike delovne in politične preobremenjenosti delo v mladinski organizaciji zapustiti.

Kljub vsem tem problemom pa so mlade Iskrine delavke in delavci v minulem obdobju dosegli številne uspehe. Aktivno so se udeleževali različnih izobraževalnih seminarjev, marksističnih krožkov, skrbeli za izobraževanje ob delu, se udeleževali mladinskih delovnih brigad, tesno so-

(Nadaljevanje na 4. strani)

PROGRAM DELA KS ZSM SOZD ISKRA

1. Enotnost akcije vseh družbenopolitičnih organizacij v predkongresnih aktivnostih
2. Izobraževanje
 - seminarja KS ZSM SOZD Iskra (marec, november — pripravi sekretariat KS ZSM SOZD)
 - ustanavljanje marksističnih krožkov (pripravi sekretariat na osnovi izkušenj iz delovanja marksističnega krožka SOZD Iskra — oktober, november 77)
 - priprava splošnega programa izobraževanja OO ZSM (pripravi sekretariat v sodelovanju z RK ZSM)
3. Kadrovska politika
 - izpopolnitev kadrovskega evenc po vseh OO ZSM
 - priprava na volitve 1978
 - vključevanje mladih v ZK
4. Šport in kultura
 - srečanje mladih SOZD Iskra (maj — pripravi prireditelj)
 - teden kulture mladih SOZD Iskra (pripravi kulturna komisija pri sekretariatu KS ZSM SOZD — predvidoma maj)
 - pokroviteljstvo nad kulturnimi prireditvami mladih umetnikov (sekretariat KS v celem letu 78)
 - športne in kulturne dejavnosti v okviru sindikata
5. Informiranje
 - izdajanje informacijskih listov
 - informiranje preko glasila Iskra
 - ostale oblike informiranja
6. Mladinske delovne akcije
 - brigada mladih SOZD Iskra (maj—junij)
 - brigada EEIJ
 - ostale občasne delovne akcije
7. Sodelovanje mladih v okviru elektro in elektronske industrije Jugoslavije
8. Mednarodno sodelovanje
 - seminar za koroške Slovence
 - kulturno-sportno sodelovanje s koroškimi Slovenci
9. Koordinacija dela z občinskimi konferencami in republiško konferenco ZSMS
10. Sodelovanje s štipendisti SOZD Iskra
 - sodelovanje pri izvajanju počitniških praks
 - sodelovanje pri delu kluba mladih inovatorjev
 - sodelovanje pri organiziranju obiskov po TOZD Iskra
11. Oživiljanje tradicij NOV in družbeno samozaščita
 - ustanovitev pohodne brigade SOZD Iskra
 - sodelovanje z aktivom ZB SOZD Iskra
 - delovanje na področju samozaščite po sklepih poreškega seminarja v oktobru 77
12. Inovacijska dejavnost
 - sodelovanje v klubu mladih inovatorjev
 - akcije po sklepih poreškega seminarja v oktobru 77
13. Oživiljanje aktivnosti OOSM s posveti in obiski

Ad 1

Mladi združeni v koordinacijski svet ZSM SOZD Iskra bomo aktivno sodelovali z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v SOZD, v teku priprav na kongrese v letu 1978. Enotnost akcije zagotavljamo s tem, da sprejemamo kot idejno osnovo delovanja ZSM v SOZD dokumente ZKJ, ZKS in program delovanja ZK SOZD. Z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami si bomo v procesu samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja prizadevali predvsem za:

- dosledno uveljavljanje Zakona o združenem delu tako v dohodkovnih odnosih, kot pri samoupravnem organiziranju in uresničevanju samoupravljanja,
- dosledno izvajanje Samoupravnega sporazuma o osnovah plana SOZD Iskra za obdobje 1976—1980
- razvijanje sistemov delitve osebnih dohodkov po rezultatih dela
- pospeševanje razvojno-inovacijske dejavnosti v SOZD Iskra

Ad 2

Poleg splošnega političnega izobraževanja, ki ga organizirajo OO ZSM samostojno ali prek OK ZSM, bomo organizirali dva seminarja namenjena

reševanju problematike v SOZD Iskra. Teme za ta seminarja bomo določili glede na tekočo problematiko naknadno.

Kot posebna oblika intenzivnejšega družbenopolitičnega izobraževanja so se v zadnjem času uveljavili marksistični krožki. Na osnovi izkušenj, ki jih imamo pri organizaciji marksističnega krožka SOZD Iskra, bomo v tem letu poizkusili organizirati marksistične krožke tudi po delovnih organizacijah. Pri organiziranju teh krožkov pričakujemo potrebno pomoč tudi od ZK. Že dalj časa se čuti potreba po poenotenju programov izobraževanja, saj iz izkušenj opazimo, da se odvija sedaj izobraževanje mnogokrat stihjsko zaradi česar nimamo pregleda nad usposobljenostjo članov ZSM.

Zato bomo v tem letu skupaj z RK ZSM pripravili splošen program družbenopolitičnega izobraževanja. V letu 78 si bomo mladi posebno prizadevali, da se poleg družbenopolitičnega izobraževanja poživijo dopolnilno strokovno izobraževanje mladih. Ponovno bi morali obnoviti akcijo „vsi mladi osnovno šolo“ ter si prizadevati, da v samoupravne splošne akte vgradimo največje ugodnosti za študij ob delu.

Ad 3

Mladi se zavedamo, da je dobra kadrovska politika ena od osnov, ki zagotavlja uspešno delovanje OOSM, kakor tudi uspešno uveljavljanje stališč mladih na vseh nivojih samoupravnega odločanja. V sedanjem predvolilnem obdobju je načrtna kadrovska politika še posebej pomembna, kajti zagotoviti je potrebno udeležbo mladih na vseh nivojih odločanja. Zato bomo v vseh sredinah, kjer mladi v SOZD Iskra delamo, izpopolnili kadrovske evidence, ki nam bodo služile za kadrovanje.

Posebno pozornost bomo tudi v tem obdobju posvetili sprejemanju mladih v ZK tako, da bomo spremljali delovanje članov ZSM in tiste, ki so se potrdili v dosednji aktivnosti predlagali za sprejem. Seveda pa moramo zahtevati, da se mladi komunisti aktivno vključijo v delo ZSM v skladu s sklepi 3. seje predsedstva ZKJ.

Ad 4

Športna in kulturna aktivnost mladih je pomemben faktor predvsem pri spoznavanju in sodelovanju med mladimi različnih OOSM v SOZD Iskra. Tudi v prihodnjem letu bomo mladi v SOZD Iskra organizirali že tradicionalno srečanje mladih, ki bo v mesecu mladosti. Poleg tega srečanja se bomo mladi aktivno vključili v pripravo ostalih tradicionalnih prireditev v SOZD Iskra, kot so: Dan Iskre, zimske in letne športne igre, pohod prijateljstva iskrašev itd.

Na področju kulture bomo v prihodnjem obdobju organizirali teden kulture mladih, pospeševali kulturna srečanja, organizacije kvizov, likovnih razstav itd.

Ad 5

Dobro informiranje je osnova za uspešno delovanje delegatskega sistema, torej tudi za uspešno delovanje ZSM na vseh nivojih. Zato si bomo mladi prizadevali ojačati informiranost članov ZSM in ostalih zaposlenih v SOZD Iskra o svojem delu, načrtih, stališčih itd.

Glavno akcijo za izboljšanje informiranja bomo usmerili na informiranje preko glasila ISKRA, kjer bomo z aktivnim sodelovanjem v časopisnih sosvetih po delovnih organizacijah usmerjali vsebinsko zasnovano glasilo. Poleg tega bomo preko mladih, ki so zadolženi za informiranje v OO ZSM posredovali čimveč informacij za objavo v glasilu ISKRA.

Mladi si bomo prizadevali za razvijanje takih metod dela, kjer bomo zagotavljali čimveč neposrednega osebnega informiranja, ki se je v preteklosti pri mladinskem delovanju izkazalo kot najefikasnije.

Ad 6

Mladinske delovne akcije si v aktivnosti mladih pridobivajo poseben pomen, ker imajo tako družbeno-ekonomski kot izobraževalni pomen. Tudi v letu 1978 nameravamo organizirati Iskro mladinsko brigado, ki naj bi pomagala pri izgradnji počitniških kapacitet SOZD Iskra. Brigada bo organizirana v obdobju maj—junij na

Dugem otoku. Poleg te delovne akcije se bomo mladi udeležili tudi lokalnih delovnih akcij, kakor tudi tradicionalne brigade „Bratstvo in enotnost“ v okviru EEIJ.

Ad 7

Tudi v prihodnjem letu bomo mladi sodelovali v okviru mladih elektro elektronske industrije Jugoslavije. Prizadevali si bomo, da bo sodelovanje mladih na tej ravni dobilo tudi družbenoekonomsko vsebino, pri čemer si bomo prizadevali, da se na vseh nivojih začnejo sporazumevanja o delitvi proizvodnih programov, uvažanju dohodkovnih odnosov, enotnem nastopu na zunanjih trgih, poenotenju servisne dejavnosti itd.

Ad 8

Sodelovanje med mladimi iskraši in mladimi koroškimi Slovenci je že v tem letu bilo zgled dobrega mednarodnega sodelovanja med mladimi. Tudi v prihodnje bomo to sodelovanje ohranili.

Ad 9

Odnosi med mladimi SOZD Iskra in RK ZSMS in OK ZSMS na območju katerih imamo svoje TOZD, v preteklosti ni bilo vedno dobro. V zadnjem času se čuti močna potreba po koordiniranju posameznih akcij na vseh nivojih. Zato bomo uvedli stalne delovne pogovore z vsemi OK ZSMS na območju katerih imamo svoje OO ZSM.

Ad 10

Tudi v letu 78 si bomo prizadevali, da v delovanje mladih v SOZD Iskra vključimo študente, ki so organizirani v Klubu študentov SOZD Iskra. Zavedamo se, da moramo našim bodočim sodelavcem omogočiti, da se bodo po končanem študiju lahko vključili v našo aktivnost. Zato si bomo v sodelovanju s kadrovskim področjem SOZD Iskra prizadevali, da se izdelajo programi opravljanja obveznih počitniških praks, s čimer bomo zagotovili, da bodo študenti med opravljanjem praks kar najbolje spoznali kolektive v katerih bodo delali. Mladina bi morala prevzeti nad opravljanjem počitniških praks mentorstvo in skrbeti, da bodo kadrovske službe TOZD dejansko opravile svoje naloge po programih.

Poleg sodelovanja pri opravljanju počitniških praks, bodo morale OO ZSM sodelovati s študenti tudi pri organizaciji obiskov študentov po naših TOZD, ter aktivneje sodelovati pri požitviti dela kluba mladih inovatorjev pri Klubu študentov v SOZD Iskra.

Ad 11

SOZD Iskra je prevzela pokroviteljstvo nad nekaterimi partizanskimi odredi, zato bomo mladi v SOZD Iskra ustanovili pohodno brigado, ki bo obujala tradicije teh odredov. V prihodnjem letu bomo poizkusili organizirati pohod po poteh vezistov NOB, skupaj z mladimi PTT in RTV Ljubljana.

Ostale naloge iz področja družbene samozaščite bomo izvajali v skladu s sklepi poreškega seminarja v oktobru 77.

Ad 12

Mladi se zavedamo, da brez pospešene inovacijsko-razvojne dejavnosti, ki bi doprinesla k pospešenemu obnavljanju zastarelih proizvodnih programov, zaposlenim v SOZD Iskra ni zagotovljena zadostna socialna varnost. Zato bomo delovali na hitrejšem osveščanju vseh zaposlenih v SOZD Iskra, da povečajo vlaganja v to dejavnost ter tako omogočijo hitrejšo obnavljanje zastarelih programov. Obenem bomo v naših kolektivih mladi delovali na seznanjanju članov kolektiva o inovacijski dejavnosti ter se zavzemali za dosledno izvajanje Samoupravnega sporazuma o inventivni dejavnosti.

Ad 13

Tudi v letu 1978 bomo nadaljevali s prakso obiskov po OO ZSM, kjer aktivnost mladih upada. V takih obiskih bomo izmenjevali izkušnje in skušali v sodelovanju z mladimi člani ZK in sindikata, poživiti mladinsko aktivnost. K sodelovanju pri takih obiskih bomo pritegnili tudi OK ZSM, kamor OO ZSM spada.

Avguštin Ciuha — novi predsednik Iskrine mladinske organizacije

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

delovali z mladimi slovenskimi Korošci in podobno. Mnogo pozornosti so namenili tudi vključevanju mladih v zvezo komunistov, tesno so sodelovali s sindikalno organizacijo, ter se povezali in sodelovali z mladinskimi konferencami v občinah, kjer ima Iskra svoje tovarne.

Po poročilu Miloša Pavlice so mladi izvolili novo vodstvo KK ZSM ZP Iskra ter potrdili program dela Iskrine

mladinske organizacije v prihodnje. Oboje — govor tov. Pavlice in program objavljamo v tej številki glasila „Iskra“ na drugem mestu.

Miloša Pavlico je na položaju predsednika Iskrine mladinske organizacije po štirih letih izredno plodnega delovanja zamenjal na tej dolžnosti predsednik mladinske organizacije iz delovne organizacije Avtomatika in član sekretariata KK ZSM ZP Iskra Avguštin Ciuha, za sekretarja pa so, prav tako soglasno, izvolili nekdanjega predsednika mladinske organizacije v Iskri Commerce, ki je zdaj zaposlen v Elektromehaniki, Danija Burnika.

POPRAVKI

besedila Osnutka samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, objavljenega v prilogi 41. štev. glasila Iskra z dne 15. oktobra 1977

Člen 16.

Zadnji odstavek: črta se beseda „trajno“.

Člen 39.

Na koncu prvega odstavka se doda: „in Iskra invest servis“.

V drugem odstavku se brišejo besede: „Iskra invest servis“.

Člen 40.

V prvem odstavku se doda za Iskra Inštitut za kakovost in metrologijo „delovna organizacija skupnega pomena Iskra Šolski center“, ter se besede „vendar ne na škodo izpolnjevanja obveznosti“ zamenjajo z besedami: „vendar pod pogojem, da bodo izpolnjene planirane obveznosti“. V drugem odstavku se beseda „polnim“ zamenja z besedo „posebnim“.

Člen 42.

V četrti vrstici se za besedo „podpisnice“ vnesejo besede: „za katere te organizacije opravljajo storitve“.

Člen 55.

Briše se beseda „posamezne“.

Člen 60.

Osma alineja se spremeni in glasi: „kadrovske socialne politike in izobraževanja“.

Člen 70.

Uvodni stavek se spremeni in glasi: „DSI sprejema sklepe z večino glasov delegatov, kadar:“.

Člen 72.

se črta.

Člen 78.

V drugi alineji se številka „10“ zamenja s številko „5“.

Člen 79.

V osmi alineji se beseda „podpisnic“ zamenja z „delovnih organizacij“.

V zadnji alineji se za besedo pristojnosti doda beseda „določena“.

Prosimo, da z objavljenimi popravki dopolnite Osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, ter se hkrati opravičujemo za naknadno korekcijo besedila Osnutka, objavljenega v 41. številki Glasila Iskra.

Dan kovinarjev — 10. oktober

V koncertni ni dvorani Vatroslav Lisinski v Zagrebu so na slovesni seji zveznega odbora Sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, ki je bila 10. t. m., razglasili ta dan za dan kovinarjev Jugoslavije. Natanko pred 67 leti se je mladi kovinar Josip Broz včlanil v Sindikat kovinarskih delavcev Hrvaške in Slavonije.

Na tem velikem zboru delegatov iz vseh temeljnih organizacij kovinskopredelovalne industrije so bili navzoči tudi številni predstavniki federacije in vseh republik. Predsednik republike in Zveze komunistov Josip Broz Tito je veličastnemu zboru kovinarjev ter vsem delavcem v industriji in rudarstvu poslal prisrčne pozdrave.

Razlog za proglasitev 10. oktobra za dan kovinarjev je v revolucionarnih in razrednih težnjah, ki so jih kovinarji kot nerazdružni del delavskega razreda izrazili in potrdili že nešteto krat — je rečeno v dokumentu o razglasitvi dneva kovinarjev.

Osrednja slovenska proslava tega dne, ki ga slavimo v spomin na dan, ko se je tovariš Tito včlanil v sindikat, je bila v Mariboru.

Podpredsednik RS ZSS Emil Tomažič je v svojem govoru poudaril pomen velikih jubilejev, ki jih letos slavimo in so vsi povezani s Titovim imenom. Pomudil pa se je tudi ob nalogah, ki jih v tem času uresničuje združeno delo. Za sindikate je najpomembnejše, da čimprej izbojujemo bitko za uresničitev zakona o združenem delu.

Proslavili jubilate dela

V petek, 14. oktobra ob 17. je bilo v hotelu na Otočcu srečanje jubilarov 30, 20 in 10-letnega dela ter upokojencev Industrije elementov za elektroniko. To pot so proslavili skupno 62 jubilarov.

Za začetek slavnostnega dela je Šentjernejski oktet pozdravil udeležence s pesmijo „Pozdravljeni slavljenici“.

Jubilante, upokojence in goste je nato pozdravil predsednik sindikalne konference IEZE Jože Colarič. Zaželel je jubilarom in upokojencem prijetno srečanje in še veliko delovnih uspehov.

Nato je predsednik DS-IEZE Anton Kerin v svojem govoru orisal proizvodni in poslovni uspeh DO IEZE, čestital jubilarom in jim zaželel še veliko delovnih uspehov.

V imenu poslovnega kolegija je v odsotnosti glavnega direktorja IEZE pozdravil jubilate in upokojence še direktor programske tehnične področja Marjan Henningman.

Na koncu pa je še posebej pozdravila upokojence tajnica sindikalne konference Marija BALOH, ki že nekaj let vodi izlete in srečanja upokojencev IEZE. Med ostalimi je še posebej pozdravila nove upokojence iz Polprevodnikov. V imenu sindikalne konference ISKRA-IEZE je na koncu želela vsem mnogo zdravja in osebne sreče.

Nato je Šentjernejski oktet zapel še nekaj pesmi.

Za konec slavnostnega dela srečanja sta predsednik DS IEZE Anton KERIN in direktor programske tehnične področja Marjan Henningman jubilarom dela razdelila Iskrine značke ter denarne nagrade.

V restavraciji sta bila nato večerja in prijeten družabni večer ob zvokih

glasbe, ki je zvalila na plesišče stare in mlade.

Jubilanta 30-letnega dela: Ludvik Simonič (Upori), Franc Somrak (SSS).

Jubilanti 20-letnega dela: Jože Anžič, Marija Baloh, Smilja Čergan, Terezija Barnov (vsi SSS), Zvonimir Dešman, Janez Franko, Marjan Šesek (vsi Orodjarna), Francka Bergant, Vera Hribovšek, Antonija Levstik, Katarina Ložar, Jožefa Povirk, Terezija Švegelj (vsi Keramika), Jožefa Conč (VF Keramika), Štefanija Sitar, Marija Vide, Marija Bregar, Nada Bambič, Antonija Kunde, Danica Mlakar, Albina Leskovič, Marija Tramte, Karolina Učjak, Terezija Gričar, Marija Trščinar, Jožefa Vrtovšek, Ana Lipar (vse Upori), Ljudmila Mencin, (Keramika), Joži Švarc (Elektrolitski kondenzatorji), Marija Mencin (SEM), Marija Bola (Polprevodniki).

Jubilanti 10-letnega dela: Branko Dolinar, Peter Grenc, (oba SSS), Anton Žnidarič (Orodjarna), Zuhdija Beširevič, Janez Gruden (oba Magnet), Jože Bašelj, Franc Blatnik, Lojzka Gliha, Albin Krakar, Stane Križman, Jožica Longar, Vinko Mirtič, Štefka Rifelj, Cvetka Senica, Feliks Uršič (vsi Keramični kondenzatorji), Danica Ogorevc, Anica Seljak, Jože Stojin, Viljem Punčuh, Jože Hrovat, Jože Pavlin, Janez Pintarič, Ivan Judež, Ivan Koželj, Alojzija Colarič (vsi Upori), Matija Kelbič, Slavko Koželj, Peter Šinkovec, Cilka Težak (vsi SEM), Jože Mrzel, Franc Žalar, Stana Zupančič, Olga Naglav, Marija Lončar, Fani Rozona, Breda Korošec, Marija Holc, Stane Godec, Anton Mihelec, Vanda Filač, Ida Štok (vsi Polprevodniki).

z organizacijo ZB, o skrbi za spomeniško obeležje, kar je verjetno eden izmed prvih tovrstnih sporazumov.

Udeležili so se delovnih akcij pri gradnji ceste Veliki Lipovec-Brezova reber in pri razširitvi ceste Smihelj.

Uspešno delovanje pionirskega odreda osnovne šole Žužemberk pa nam prikažejo samo nekatera visoka priznanja:

– Zlata značka in republiško priznanje za najuspešnejši pionirski odred v solidarnostni akciji, ki jo je podelil republiški koordinacijski odbor RK SZDL Slovenije.

– Priznanje pionirskemu odredu za enoletno in dvoletno obdobje JPI. Obe priznanji je podelil republiški odbor JPI in ZSMS.

– Dve priznanji Saveta za vaspitanje in zaščito dece Jugoslavije.

– Priznanje občinske zveze DPM: Hrastnik, Trbovlje, Zagorje.

– Priznanje za doseženo prvo mesto v tekmovanju za najboljši spis, na temo o JLA v občini Novo mesto.

To so samo najbolj ugledna priznanja v preteklem šolskem letu. Za uspehe lahko pionirskemu odredu osnovne šole Žužemberk čestitamo in mu zaželimo še več podobnih rezultatov.

K. J.

TOZD NAPAJANJA NOVO MESTO

Z vsemi napor do izpolnitve letošnjega načrta

– Presežene izvozne obveznosti – Zahteve tržišča za tretjino večje od proizvodnih možnosti – Vrsta ukrepov za doseg večje proizvodne realizacije – Do konca leta kleparna v novem prizidku –

Devetmesečni obračun še ni izdelan, so pa na osnovi rednega spremljanja proizvodnje možne dokaj natančne ocene, ki govorijo, da so v devetih mesecih v temeljni organizaciji združenega dela Napajanja v Novem mestu dosegli proizvodno realizacijo v višini nekaj nad 80 milijonov dinarjev, oz. izpolnili dobri dve tretjini za letos načrtovane proizvodnje.

Medtem ko so ob 120 milijonih načrtovane realizacije izpolnili okrog 85 % pa imajo v tej naši TOZD za prek 150 milijonov dinarjev naročil. Za izvoz so že pred časom izpolnili svoje letošnje obveznosti, zato pa slabše izpolnjujejo prodajo na domačem trgu, ker proizvodnja ne dohaja potreb tržišča.

Del težav gre pripisati sami proizvodnji, del pa ima svoj izvor v vseh pripravljalnih fazah, od razvoja, prek tehnologije in operativne priprave dela. Kasnitev na teh področjih razumljivo ne dovoljuje večjega obsega proizvodnje, posledica česar je manjši celotni prihodek, dohodek in tudi sama delitev manj zadovoljiva, torej manjši tudi osebni dohodki.

S takšnim stanjem delovni kolektiv TOZD Napajanja ne more biti zadovoljen in spoznanje, da je le večja proizvodna realizacija osnova za boljše finančne rezultate, je prisililo v iskanje načinov, kako takšno stanje odpraviti in v preostalem trimesečju do konca leta storiti vse, da bo načrtovana proizvodnja vendarle dosežena.

Predlogov za izboljšanje obsega proizvodnje je bilo več in o njih so se temeljito pogovorili, tako v družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih organih, kot tudi na zborih delavcev in se za nekatere izmed njih odločili.

Tako na primer so uvedli določeno stimulacijo dohodka na boljši proizvodni rezultat. Dogovorili so se tudi, da bodo skušali ovrednotiti prispevek posameznika z nekakšno osebno oceno, za določeno obdobje, pri čemer bodo zajeli delavčovo učinkovitost, upoštevajoč njegova vsestranska prizadevanja za večji fizični obseg proizvodnje.

Slednjic so sprejeli še ukrep, ki ga imenujejo: Akcija 77 in s katerim si še dodatno obetajo povečati proizvodnjo. Tu gre za to, da se na povsem prostovoljni osnovi in v podaljšnem delovnem času v proizvodnjo vključujejo dodatne ekipe, tako iz same proizvodnje, kot tudi iz njene neposredne priprave, z vsem tem pa naj bi pod določenimi stimulativnimi pogoji prav tako pospešili proizvodnjo in izpolnitev nalog, ki jih še čakajo do konca leta.

V TOZD Napajanja se namreč dobro zavedajo, da morajo v tem trenutku izrabiti vse možnosti in vložiti vse napore za to, da bi izdelali čimveč naročenega, če nečje izgubiti težko priborjenega tržišča, priganja pa jih

Na posnetku je detajl z razstave, ki je bila v dneh od 11. do 14. oktobra v Budimpešti, v razstavnih prostorih našega madžarskega kooperanta – tovarne Viszek. Na tej razstavi so bile prikazane varilne naprave iz kooperantskega programa Iskre in tovarne Viszek, združena pa je bila s strokovnim posvetovanjem. V naslednji številki bomo priobčili obširnejši zapis o stanju in razvoju varilne tehnike v Iskri ter poročilo o uspehih že sedemletnega kooperacijskega sodelovanja z madžarskim partnerjem.

mestu prizadevajo pridobiti še vsa potrebna soglasja in ostalo, da bi lahko po končanih pogodbenih delih neke sredi decembra preselili kleparno v del novega prizidka h proizvodni hali, kjer bodo pridobili okrog 700 kv. metrov delovnih površin. V novem prizidku bodo pozneje uredili še lakirnico z vsemi potrebnimi napravami, zlasti pa s čistilno napravo, za kar je že zagotovljenih del potrebnih sredstev. Seveda bo to, ko bo uresničeno, pomembna pridobitev za tovarno in pogoj več za večjo proizvodno realizacijo.

–JC–

TOZD ORODJA

Odločilna bodo prizadevanja v zadnjem trimesečju

Pri uresničevanju letošnjega proizvodnega načrta v TOZD Orodja, v višini 26,5 milijonov dinarjev, ne gre vse tako, kot bi si želeli. V devetih mesecih so namreč dosegli realizacijo nekaj nad 15 milijonov dinarjev, kar seveda predstavlja nasproti letnemu načrtu kar precejšen izpad.

V poletnih, počitniških mesecih se je doslej vselej dogajalo, da je bila realizacija nižja, vendar pa je bil že septembrski rezultat bolj ugoden.

Letošnja julij in avgust sta bila prav takšna, žal pa se je v septembru zaradi zakasnelega prevzema serije orodij za izvoz v Nemško demokratično republiko, skromna proizvodna realizacija ponovila in tako devetmesečni rezultati niso zadovoljivi in v zadnjih treh mesecih leta bodo potrebni skrajni napor celotnega delovnega kolektiva, če bodo hoteli zamujeno nadoknaditi in v celoti izpolniti načrtovane letošnje proizvodne obveznosti.

To vsekakor ne bo lahka naloga, posebej ne, ker imajo ob vseh ostalih še tudi precejšnje kadrovske težave. Vsa leta doslej namreč niso uspeli, da bi si pridobili dovolj strokovnih sodelavcev. Najbolj jim pri tem primanjkuje rezkalcev.

Razen kadrovskega pa so tu še tudi težave pri tako imenovani spremljanju proizvodnje (štancanje). Tu namreč nimajo nekega stalnega finalnega izdelka, pač pa na stiskalnicah, ki so se v dosedanjih uporabi že močno obrabile, opravljajo predvsem le storitve, a tudi za te storitve težko najdejo dovolj naročil.

Ob rezultatih, ki so jih dosegli v devetih mesecih, so prav gotovo potrebni učinkoviti ukrepi, vendar pa je ob pomanjkanju strokovnega kadra kljub temu od še tako učinkovitih ukrepov težko pričakovati popoln uspeh.

V zvezi s tem so razmišljali o uvedbi posebne stimulacije za boljše proizvodne rezultate, vendar še niso

našli neke ustrezne rešitve. V prizadevanjih za boljše poslovanje v TOZD Orodja načrtujejo dodatne proizvodne programe, s katerimi bi se še bolj vključili v program Avtomatike in bi vzpostavili tesnejše vezi z nekaterimi TOZD v delovni organizaciji.

Pri tem se močneje in konkretnjeje povezujejo zlasti s TOZD SVN in ELA v Novem mestu in prvi rezultat teh prizadevanj je nov izdelek – kotalni merilnik, ki ga je mogoče uporabljati na vseh obdelovalnih strojih za določanje pozicij, bodisi stružnega noža, ali mize in je prenešen na digitalni odčitovalec.

Pri kotalnem merilniku, ki so ga razstavili tudi na nedavnem sejmu Sodobna elektronika, v TOZD Orodja izdelujejo celotni mehanski del, v TOZD SVN pa njegov elektronski del.

Vse kaže, da so dokaj velike možnosti za plasman kotalnega merilnika, saj je uporaben na vseh obdelovalnih strojih in ga je mogoče prigraditi tudi starim strojem, namesto dosedanjih optičnih kazalcev (pozicionerjev), s tem da je odčitovanje z njim hitreje in natančno do 1 mikrona.

Pravkar imajo v TOZD Orodja v delu tudi linijo za montažo in kontrolo zavornih čeljusti za avtomobile. Celotno dokumentacijo zanj je pripravil oddelek za fluidno tehniko v Razvojnem inštitutu Avtomatike, ki bo izvedel tudi dokončno montažo linije, medtem ko jo bodo v celoti izdelali v TOZD Orodja.

Čeprav smo v začetku tega zapisa ugotovili slabše devetmesečne rezultate, lahko rečemo, da le-ti niso zaskrbjujoči, vsekakor pa bo treba velikih in skupnih naporov, da bomo ob koncu leta lahko zapisali, da jim je načrtovane obveznosti vendarle uspešno uresničili.

–C–

TOZD KERAMIČNI KONDENZATORJI

Ocena 9-mesečnega poslovanja

TOZD – keramični kondenzatorji Žužemberk uspešno premaguje planške obveznosti tekočega leta 1977. Po oceni strokovne službe se je v TOZD pozitivni rezultat od polletja še povečal v tretjem tromesečju, kljub kolektivnemu letnemu dopustu. Z veliko mero razumevanja celotnega kolektiva in za doseg boljših rezultatov je bil tudi letni dopust zelo zmanjšan.

Proizvodnja je bila do 25. septembra, ko se poročila zaključujejo, že realizirana v višini 75 % glede na letni plan. Od tega za domače tržišče kar 90 %, izvoz je sicer vrednostno pod planom, po fizičnem obsegu pa je dosežen v planirani količini. Vzrok vrednostnega izpada proizvodnje za izvoz je zaradi bistvene spremembe asortimana, saj smo izvažali samo cenejše proizvode. Preveč enostransko bi bilo upoštevati samo ta indikator. Primerjava mora biti tudi z uvozom repro-materiala. Uvoz pa je bil od preteklega leta bistveno manjši.

Kljub doseženim rezultatom ne moremo biti zadovoljni. Pred nami je vrsta odprtih vprašanj za naslednje leto. Vsebinska sanacija še ne bo prišla do izraza, saj je postopek za uvozno opremo zelo dolg. Notranje organizacijske in druge rezerve so v glavnem izčrpane. Obveznosti za TOZD pa rastejo vsako leto.

Če upoštevamo vse zunanje stroške TOZD kot za ZP ISKRA, DO, AOP, Komerciala IEZE in IC ugotovimo, da znašajo kar 15 % celotne realizacije. Tudi družbene obveznosti moramo realizirati. Če še odštejemo materialne stroške, na katere žal ne moremo veliko vplivati, potem lahko ugotovimo, da kakšno višino sredstev ima TOZD lahko svoj vpliv.

Prav iz navedenih razlogov v TOZD Žužemberk ne moremo brez temeljite obdelave sprejemati raznih sporazumov in dogovorov, iz katerih izhajajo tudi finančne obveznosti. Potrebna bo še večja pozornost kaj sprejemamo, kolikšne obveznosti izhajajo iz navedenega in koliko nas bo to bramenilo. Še večja pozornost bo potrebna pri združevanju nalog in dela služb, pri tem pa imeti neprestano v mislih, kako zagotoviti neko dejavnost boljše, ceneje in ažurnejše poslovanje v TOZD, DO in celotni strukturi ZP ISKRA.

Delovne organizacije morajo biti zainteresirane, kako poslujejo posamezni TOZD. Še več, njihov osebni dohodek mora biti odvisen od uspehov vseh TOZD in s tem tudi stimulacije za boljše delo in delovanje celotne delovne organizacije.

Posluh za probleme TOZD mora biti prisoten tudi na nivoju ZP ISKRA. Prav na tem mestu lahko izkoristimo priložnost in priznamo DO IC zunanji trg pravilno obravnavo poslov izvoza za leto 1977.

K. J.

Pionirji krajevne skupnosti Žužemberk

29. september je praznik naših pionirjev po vseh osnovnih šolah. Prav na ta dan so tudi njihove letne konference. Tako je bilo tudi v krajevni skupnosti Žužemberk.

Načelnica pionirskega odreda Metka GABRIČ je v svojem uvodnem referatu podala dejavnost odreda. Bogat in pester program preteklega leta so uspešno izvršili. Opozorili so tudi na nekatere pomanjkljivosti, ki so nastale pri njihovem delu.

Pionirji osnovne šole Žužemberk so v preteklem letu praznovali vrsto pomembnih obletnic kot so: 85-letnica tovariša TITA, 40-letnica Titovega prihoda na čelo KPI, 40-letnica ustanovitve KPS in 25-letnica zveze pionirjev mladine ter vrsto uspešnih akcij v okviru krajevne skupnosti. Udeležili so se številnih tekmovanj v občini, področnih in republiških, ki jih je razpisala občinska zveza DPM ali Zveza prijateljev mladine Slovenije. Udeležili so se raznih republiških tekmovanj v Mariboru, Ljubljani, Trbovljah, Lisci in v Domžalah.

Zelo uspešno so se izkazali v solidarnostni akciji z otroki Afrike.

Sodelovali so tudi z družbenopolitičnimi organizacijami v krajevni skupnosti, še zlasti z ZB in ZRVS, pri pripravi na temo SLO in organizaciji obrambnega dne.

Podpisali so samoupravni sporazum

TOZD MEHANIZMI, LIPNICA

Izpolnjen letošnji izvozni načrt

ISKRA — Tovarna mehanizmov v Lipnici ima tudi v letošnjem letu ugodne poslovne rezultate

Ze v mesecu juliju je Tovarna mehanizmov dosegla letni plan izvoza v vrednosti 1.274.000 dolarjev. V primerjavi z rezultatom v istem obdobju preteklega leta je bil izvoz večji za 90 %.

Predvidevajo, da bodo letošnji izvozni plan do konca leta 1977 presegli za okoli 40 %. Svoje izdelke izvažajo na konvertibilno področje. Kolektiv TOZD Mehanizmi je ponovno dokazal, da ima pravilno načrtano razvojno pot in spada med redke

temeljne organizacije s tako uspešnimi poslovnimi rezultati.

Tudi proizvodni plan za letošnje leto presegajo za 14 %, v primerjavi z lanskim letom pa za 30 %. Letno povečujejo proizvodnjo do 50 %.

S tem delavci TOZD Mehanizmi v Lipnici s svojim marljivim delom nadaljujejo dvajsetletno tradicijo. Če k temu dodamo, da ima 300-članski kolektiv neustrezne delovne pogoje, so navedeni rezultati vredni vse pozornosti.

Janez Debelak

Povečati obveščenost delavca

Predsednik CK ZKS France Popit se je na Jesenicah pogovarjal s komunisti o vlogi Zveze komunistov v frontni organiziranosti SZDL — Z udeleženci razširjene seje komiteja OK ZKS je razpravljati tudi o usmerjenem izobraževanju in obveščenosti v združenem delu

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij jeseniške občine so v torek, 11. oktobra na razširjeni seji komiteja občinske konference ZK seznanili tovariša Popita o težavah in uspehih, ki so jih dosegli na različnih področjih v zadnjem obdobju.

Ko je govoril o nalogah socialistične zveze delovnih ljudi, je tovariš Popit opozoril, da je to frontna organizacija, v kateri mora biti zagotovljeno demokratično odločanje, do takega odločanja pa mora priti z borbo mnenj.

SZDL mora skrbeti, da bi zajela čim več občanov, ki bi v političnih akcijah došli, da gre za njihovo interese, za interese vseh nas. Ob tem je opozoril, da je med tistimi, ki stojijo ob strani, precej tudi takih, ki bi želeli pomagati. Orisal je tudi naloge, ki nas čakajo na področju uresničevanja zakona o združenem delu pri SLO in samozasčiti.

Precej časa pa se je zadržal tudi pri obveščenosti. Njegovo mnenje je, da

je pri tem premalo storjenega, zlasti še v združenem delu. Neposrednega proizvajalca je treba nenehno obveščati o ekonomskih problemih, kajti proizvodni in ekonomski odnosi so neolčljivi. Delavec bo tako vedel, za kaj dela in kakšno korist bosta imela on in družba.

France Popit je omenil tudi družbeno gibanje v naši samoupravni socialistični skupnosti, ki so spričo razvoja precej zapletena in zahtevajo od slehernega člana precejšnje znanje.

Ob tem pa se dostikrat pojavlja mnenje, da intelektualci že tako vse vedo, delavec pa je itak manj šolan, in nič ne ve. Tako miselnost je treba odpraviti, zlasti še, ker je realnost povsem drugačna: kdor neredno spremlja dogajanja, kdor se ne seznaja z dokumenti in smernicami — ne glede ali je intelektualci ali ne — ne ve, kakšna je usmerjenost naše družbe; ne ve, kaj gradimo v socialistični samoupravni skupnosti.

A. Boc

Zelena luč za srednje šole?

Priprave na gradnjo kranjskega centra za usmerjeno izobraževanje

Pred kratkim se je v Kranju spet sestel koordinacijski odbor za pripravo gradnje centra za usmerjeno izobraževanje, ki bo zgrajen na Zlatem polju v Kranju.

Odbor je obravnaval predlog projektnih naloge za gradnjo tega centra, ki bo rešil prostorske probleme kranjskih srednjih šol. Člani odbora so predlog temeljito pretehtali in ga po plodni razpravi sprejeli. Predlog je bil izdelan na podlagi zadnjih podatkov, zbranih po posameznih srednjih in poklicnih šolah v občini.

V najkrajšem času bo treba pridobiti

biti lokacijsko dovoljenje za gradnjo dijaškega doma, ki bo osnova za pričetek gradnje prve faze centra za usmerjeno izobraževanje. Sredstva za gradnjo dijaškega doma so že zagotovljena.

Dogovorili so se tudi za izdelavo projekta za prvo fazo centra srednjih šol, pri kateri bo sodelovalo tudi podjetje Domplan Kranj.

Istočasno bodo gorenjske občine morale poiskati ustrezno rešitev za sofinanciranje gradnje kranjskega centra za usmerjeno izobraževanje. Čeravno odločitev morda ne bo lahka, bi se morale vse zavedati, da bi vsakršno zavlačevanje lahko povzročilo nepopravljivo škodo in še več problemov.

A. Boc

ISKRA ELEKTROMECHANIKA
KRANJ, o. sol. o.
TOVARNA MERILNIH INSTRUMENTOV
OTOČE, o. sol. o.

ponovno objavlja prosto delovno mesto:

VODJA KNJIGOVODSTVA

Pogoji:

Višješolska izobrazba ekonomske smeri in najmanj 3 leta ustreznih delovnih izkušenj. Pismene ponudbe z dokazili o strokovnosti in s kratkim življenjepisom morajo kandidati poslati najkasneje v 15 dneh po objavi odboru za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu Tovarne merilnih instrumentov Otoče, Otoče 5 a, 64244 Podnart. Ostale informacije se dobijo v splošnih službah tovarne.

Novinarji v združenem delu v Železarni

Uredniki in novinarji gorenjskih glasil organizacij združenega dela so se v ponedeljek, 10. t. m. zbrali v jeseniški Železarni na seminarju, ki sta ga pripravila komisija za obveščanje in politično propagando pri republikanskem svetu Zveze sindikatov Slovenije in sekretariat za informacije IS skupščine SR Slovenije

Po ogledu SM in elektro jeklarne, so si ogledali še tehnični muzej Železarne. Sledil je delovni program enodnevnega seminarja v Kazini. Najprej jih je glavni in odgovorni urednik „Železarja“ seznanil s sistemom samo-

Novinarji in uredniki iz gorenjskih OZD v tehničnem muzeju Železarne.

upravnega informiranja in komuniciranja v Železarni.

Nato so se pogovarjali o najbolj aktualnih vprašanih obveščanja v organizacijah združenega dela. Predstavljen je bil tudi osnutek pravilnika o urejanju izdajateljskih razmerij in izdajanju glasil v OZD. O tem je udeležence seminarja podrobno seznanil

predsednik komisije za obveščanje in politično propagando RS ZSS Matjaž Vizjak.

Na seminarju so se pogovorili tudi o bodočem delu gorenjskega aktivna novinarjev v organizacijah združenega dela in o številnih drugih vprašanih, s katerimi se srečujejo novinarji in informatorji v združenem delu. A. Boc

O kakovosti po ameriško in po naše

Septembra je Hrvaško društvo za kakovost organiziralo seminar z naslovom „Razvoj in upravljanje kakovosti“. Seminar je bil v prijetnem okolju dubrovniških hotelov, vodil pa ga je priznan strokovnjak za vprašanja kakovosti dr. J. M. Juran. Čeprav verjamem, da je dr. Juran med strokovnjaki, ki se ukvarjajo s problemi kakovosti, dobro znan, naj le omenim, da ga danes štejejo za vodilno avtoriteto in začetnika znanstvenega pristopa k obravnavanju kakovosti. Njegovo temeljno delo Priročnik za kontrolo kakovosti je plod njegovih dolgoletnih izkušenj, ki si jih je nabral kot uslužbenec, svetovalec in predavatelj. Delo obravnava mnogo več kot le kontrolo kakovosti, saj postavlja človeka kot glavni faktor obravnavanja kakovosti.

Svojim sedmim križem navkljub nas je z lahkoto vodil skozi vsa predavanja in čutili smo, da nam je podal le del tistega znanja, ki si ga je v dolgih letih študija in dela pridobil. Popeljal nas je v svet obravnavanja kakovosti in pri tem navedel veliko dejstev in misli in vse podkrepil s primeri iz prakse.

Ob njegovih mislih so se mi utrinjale misli o stanju pri nas in zato mi dovolite, da ob nekaterih mislih dr. Jurana zapišem svoje vtise in misli o tem, kako obravnavamo kakovost v naši delovni organizaciji.

„Nesmiselno je iskati načelen odgovor na vprašanje, kdo je odgovoren za kakovost, smiselnejše je poiskati odgovore na vprašanja, kdo je odgovoren za delo, katerega posledica je kakovost“ (dr. Juran).

Zelo razširjeno mnenje v naši DO in verjetno tudi drugod je, da je za kakovost odgovorna služba tehnične kontrole. Tukaj ne moremo prezreti dejstva, da tehnična kontrola kakovost ugotavlja ne pa ustvarja in zato ji gre odgovornost za ugotavljanje kakovosti. Vsem ustvarjalcem kakovosti, ki nastopajo v proizvodnem procesu, gre odgovornost za njihov del doprinese h kakovosti. S tem ne želim reči, da so za kakovost odgovorni le neposredni ustvarjalci kakovosti. Tudi tehnična kontrola mora prispevati h

kakovosti, predvsem pa mora biti gonilna sila, ki nas bo pripeljala od ugotovitev o stanju kakovosti, do vzrokov za takšno stanje in nato do potrebnih izboljševalnih ukrepov. Podobno so razvijalci odgovorni za kakovost konstrukcij, tehnologi in proizvajalci pa za kakovost izdelave, vendar pa je njihove odgovornosti nemogoče ozko ločiti, saj se njihovo delo močno prepleta.

„Izključna pravica razvojnega oddelka v podjetju, da izdaja tehnično dokumentacijo za izdelke, ne vključuje pravice, da nam določa in spreminja lastnosti (moč, dimenzija, izgled ipd.) izdelkov“ (dr. Juran).

Lahko rečem, da v naših TOZD in delovni organizaciji v večini primerov razvojni oddelki povsem monopolno snujejo in izdajajo tehnično dokumentacijo za izdelke. Prav tako potekajo vse spremembe tehnične dokumentacije po tej poti in s priložitvijo razvojnega oddelka. Res je, da ima takšen način poslovanja svoje prednosti, saj imamo na ta način le enega izdajatelja in kopije, ki jih izdajajo, so zagotovo ažurirane. Slabost takšnega načina poslovanja je prav gotovo monopol razvojnega oddelka nad postavitvijo in spreminjanjem lastnosti izdelkov.

To slabost potrjujejo številni zapleti pri spreminjanju le-teh, ko spremembe zahtevajo drugi oddelki (tehnologija, proizvodnja...) in ko razvojni oddelki „brani“ lastnosti, ki jih je izdelku predpisal. Kje so vzroki za zaplete tudi pri utemeljenih zahtevah za spremembo? Morda nam bo jasnejše, če malce spoznamo način dela razvijalcev.

V izdelek vgradijo razvijalci varnostne faktorje, ki naj obvarujejo izdelek pred preobremenitvami in pred nepredvideno uporabo. Takšen način vgrajevanja varnostnih faktorjev pa uporabijo tudi pri določanju zahtevnosti lastnosti izdelkov, da bi zagotovili dovolj veliko pozornost proizvajalcev pri izdelavi. Na ta način povečajo zahtevnost lastnosti preko realne vrednosti.

Osnovna naloga razvijalcev, da

razvijajo nove izdelke, pogojuje njihovo primarno usmerjenost k razvijanju novih izdelkov in jim je spreminjanje že razvitih izdelkov drugotnega pomena.

Ekonomske učinki postavljanja zahtevnosti lastnosti izdelkov so razvijalcem le malo poznani in se jih v večini primerov ne poslužujejo. Razvijalci se pri svojem delu opirajo v večji meri na svoje izkušnje kot na rezultate preskusov.

Iz tega kratkega opisa načina dela razvijalcev, ki seveda ni popoln, lahko vidimo razvijalčeve vzroke za zaplete pri spreminjanju lastnosti izdelkov, ki jih zahtevajo ostali oddelki. Nekaj teh zapletov lahko obidemo že pri samem snovanju izdelkov, saj lahko s sodelovanjem razvijalcev s tehnologi in proizvajalci ustrezne postavimo lastnosti izdelkov. Druga možnost je predaja (pregled) tehnične dokumentacije (običajna je v naši delovni organizaciji), ko razvojni oddelki pripravijo dokumentacijo za nadaljnje delo v tehnologiji.

Znano je, da je vse lastnosti izdelkov nemogoče dovolj dobro določiti, ker se njihova ustreznost pokaže šele pri izdelavi. Zaplete pri teh nujnih spremembah bomo najlažje rešili z dovolj utemeljenimi zahtevami za spremembe, ki bodo oprele na rezultate preskusov, ekonomske analize in podobno.

„Dober dobavitelj nam v ponudbi pošlje poleg čisto komercialnih pogojev sodelovanja tudi svoje tehnične pogoje kot so konstrukcija, tehnologija izdelave, tehnologija preverjanja in laboratorijske ugotovitve preskušanja ponujenega blaga“ (dr. Juran).

Po teh kriterijih bi verjetno v naši delovni organizaciji ostali brez dobaviteljev in kooperantov. Velja pa iz tega izvleči napotke za nadaljnje oblikovanje odnosov z dobavitelji, kooperanti in kupci.

Težave, ki nastanejo pri kakovostno neustreznih pošiljkah dobaviteljev, so največkrat posledica pomanjkljivega komuniciranja. Našim dobaviteljem premalo natančno, ali pa sploh ne, podamo zahteve po kakovosti blaga, ki ga naročamo. Dobavitelji, ki nam pošiljajo ponudbe, nam ne posredujejo dovolj podatkov, na osnovi katerih bi lahko ugotovili usposobljenost posameznega dobavitelja, da zadosti našim željam.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Proizvodnja v septembru 1977

Izpolnitev v 000

	I-IX/76	I-IX/77	mesečna r.	Odnos m. r. do mes. pl.	Odnos r. I-IX. do let. pl.	Odnos r. I-IX. do pl. I-IX.77	Odnos r. I-IX.77 do r. I-IX.76
TELEKOMUNIKACIJE	1.910.618	2.091.170	289.633	115,3	77,0	106,7	109,4
ELEMENTI	310.398	467.437	53.615	86,1	71,6	97,8	150,6
KONDENZATORJI	119.552	189.222	24.784	82,4	58,2	78,2	158,3
ŠIROKA POTROŠNJA	615.138	1.005.678	134.609	108,1	75,0	101,1	163,5
AVTOMATIKA	726.135	875.666	97.850	101,3	76,0	105,6	120,6
AVTOELEKTRIKA	869.750	993.404	123.335	97,9	70,0	93,7	114,2
SKUPAJ	4.551.591	5.622.577	723.826	104,8	73,9	101,1	123,5
ISKRA-COMMERCE	72.090	117.993	19.752	108,3	80,8	117,7	163,7
INŠTITUT ZA KAKOVOST	7.173	8.550	821	109,4	91,9	130,5	119,2
IN METROLOGIJO							
BIRO ZA INDUSTRIJSKI INŽENIRING	7.205	12.828	2.515	238,4	90,0	134,2	178,0
SKUPAJ ZP ISKRA	4.638.059	5.761.948	746.914	105,1	74,1	101,4	124,2

Po tekočih cenah je realizirana proizvodnja za obdobje januar-september 1977 znašala 6.171.045 din.

INDUSTRIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE, KRANJ

UPOKOJILI SO SE

V mesecu septembru so se starostno upokojili naslednji sodelavci DO Iskra Elektromehanika v Kranju:
TRBIČ NIKOLA, vodja linije v TOZD ATC,
FURLAN MARIJA, sestavljalka števec v TOZD Števeci,
JUVAN FRANČIŠKA, sestavljalka elektronaprav v TOZD ATC.
Kadrovski oddelek

Predsednik DS o poslovanju

Albina Pahorja, predsednika delavskega sveta Široke potrošnje smo prosili, za razgovor o poslovanju ob polletju in o rezultatih ob tričetrtletju. Široka potrošnja ima namreč letos zelo visoko konjunkturo za svoje izdelke, obenem pa velike težave s podražitvami repromateriala in ostalih novih obremenitev.

Kakšno je bilo poslovanje ob koncu letošnjega prvega polletja in kako ste gospodarili v devetih mesecih letošnjega leta?

Res smo na zadnji seji delavskega sveta potrdili uradna polletna poročila TOZD in delovne organizacije, toda o tem ste v glasilu že pisali. Bolj zanimivi so podatki o poslovanju ob koncu septembra. Uradnih izračunov sicer še ni, vendar smo ocene gospodarjenja že dobili in na seji predebitali.

Predvsem je razveseljivo dejstvo, da se je primanjkljaj iz prvega polletja zmanjšal za cca 100 milijonov dinarjev. To je vsekakor velik napredek, zlasti če upoštevamo, da je bil vmes čas dopustov in proizvodnja ter ostale službe niso delale s polno zmogljivostjo.

Prodaja je bila realizirana z 72 % po programu za domači trg. Vezava zalog v prvih treh trimesečjih je bila v DO 44 dni, kar je normalno. Bolj zaskrbljujoč je rezultat pri izvozu. Od načrtovanih 10 milijonov dolarjev izvoza smo realizirali 5,5 milijona in cenim, da bomo do konca leta dosegli le 80 % letnega programa.

Pregledno po TOZD pa je bilo poslovanje v devetih mesecih letošnjega leta takole:

TOZD TV Pržan: program prodaje na domačem trgu je bil dosežen 65 %, vezava sredstev je bila 90 dni. Prodaje

Albin Pahor, predsednik DS Široke potrošnje.

ni mogoče preveč pohvaliti.

TOZD Radijski sprejemniki, Sežana: na domačem trgu so prodajo realizirali s 76 %, vezava je bila 20 dni, polletno izgubo pa so znatno zmanjšali.

TOZD Antene, Vrhnika: prodajo so realizirali s 83 % na domačem trgu. Odstotek je tako visok, ker so odprodali tudi lanske zaloge. Vezava sredstev — 54 dni. V tej tovarni morajo do konca leta rešiti tudi vprašanje dodatnega proizvodnega programa.

TOZD Elektromotorji, Železniki: prodajo so realizirali 89 %, zaloge so v normalnih mejah, imajo le nekaj starih zalog. Vezava sredstev je bila 18 dni. TOZD je visoko dvignila ostanek dohodka in izdelki imajo visoko konjunkturo in odlične tržne možnosti. Zato bodo v zadnjem četrtletju še dvignili proizvodnjo, saj bodo delali tudi ob sobotah in v nadurah.

TOZD Montaža, Idrija: prodajo so realizirali 82 %, vezava sredstev je bila 5 dni. Kljub dobri realizaciji pa so

tričetrtletje zaključili z izgubo. Največji problem v tej TOZD je izkoriščanje delovnega časa, saj številke kažejo, da zaradi različnih vzrokov dosegajo le nekaj prek 60 % zastavljenega programa. S tržiščem nimajo težav — prav obratno, saj se je nekajkrat zgodilo, da je zaradi izpadov v proizvodnji prišlo do verižnih reakcij v drugih TOZD — ker niso dobili motorjev, saj se je tudi tu proizvodnja zatikala.

TOZD Gospodinjiski aparati, Škofja Loka: prodajo so realizirali 73 %. Predvsem je razveseljivo, da so v celoti sanirali izgubo prvega polletja in ocena kaže, da bodo poslovno leto zaključili z ostanom dohodka. Vezava sredstev je bila 41 dni, imeli pa so nekaj manjših izpadov v proizvodnji, ker je primanjkovalo polizdelkov.

Delavski svet je na osnovi teh poročil postavil tri sanacijske komisije, bi naj v potrebnih primerih ustrezno ukrepajo, dal pa jim je tudi pooblastilo arbitra, za ureditev vprašanja proizvodnega programa. Poslovnim organom je naložil, naj ustrezno gospodarsko ukrepajo, da se bo stanje v tovarnah, kjer še ne teče vse gladko, popravilo.

Kako v vaši delovni organizaciji uresničujete načela Zakona o združenem delu, oz., kako ga v praksi izvajate?

Na zadnji seji našega delavskega sveta smo sprejeli poročilo Komisije za izvedbo Zakona o združenem delu, ki govori, da gre delo pri osnutkih po predvidenem načrtu, zlasti pri osnutku samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov in samoupravnem sporazumu o osnovah plana, o financiranju združenega dela, ugotavljanju celotnega prihodka, ugotavljanju in delitvi dohodka, ugotavljanju in delitvi čistega dohodka DO in TOZD. Komisija je poročala, da bo do konca leta sprejetih 10 samoupravnih sporazumov, za kar je bil sprejet tudi ustrezen rokovnik. Trije osnutki so izdelani in zreli za javno razpravo.

Kako je pri vas z investicijami, posebno zdaj, ko v našem gospodarstvu ugotavljamo, da je prišlo do zastojev na tem področju?

Tudi v naši delovni organizaciji je prišlo do zastoja investicijske dejavnosti. Težave so prav take, kot v ostalem gospodarstvu — manjka sredstev za lastno udeležbo. Kljub temu smo precej investirali, zlasti v strojno opremo za posodabljanje proizvodnje in v opremo za uvajanje novega proizvodnega programa.

Ob tem pa so se pokazale nekatere težave zaradi administrativnih preprek pri uvozu. Tako TOZD TV Pržan ne more uvoziti potrebne opreme in surovin za osvajanje izdelkov iz plastike — iste težave pa imajo tudi v TOZD Radijski sprejemniki, Sežana pri uvozu potrebne opreme za izdelovanje Hi-Fi stereo radijskih sprejemnikov.

Kaj predvidevate za osvežitev proizvodnih programov po TOZD in kaj lahko še pričakujemo konec letošnjega leta in v začetku drugega leta na trgu?

Novosti na trgu ne bi našteval posebej, saj smo videli vrsto novih izdelkov na razstavi elektronike. Razvojni oddelki po tovarnah živahno delajo in tehnološko zasledujejo dognanja doma in v svetu. Sledijo tudi zahtevam trga, tako po tehnologiji dela in izdelkov, kot tudi po sodobnih oblikah in uporabnosti izdelkov. Tako resni bojazni, da ne bi uredili težav, ki so se pokazale v letošnjem prvem polletju.

FY

Konferenčna naprava z vgrajenim akustomatom.

TOZD RA SEŽANA

Uspeh pri ojačevalnih napravah

Na letošnji razstavi „Sodobna elektronika“ je bila razstavljena tudi konferenčna naprava, namenjena za dvorane, v katerih so zahtevnejši sestanki. Strokovnjaki sežanske TOZD, zlasti vodja inženiringa iz Kranja Vladimir Ogris s svojo skupino, so vložili mnogo truda v posodabljanje konferenčne naprave in sistema ozvočenja.

Po ojačevalnih napravah, zlasti individualnih in projektiranih le-teh je na našem trgu veliko povpraševanje. Zlasti za dvo in več jezična področja, naseljena z narodi in narodnostmi po naših republikah, ob večjih sestankih rabijo simultano prevajanje, isto pa je še v večji meri potrebno ob mednarodnih srečanjih in kongresih, pa tudi v ustanovah, tovarnah, gledaliških dvoranih, šolah in drugih stavbah, kjer je potrebna komunikacija za mnogo ljudi hkrati.

Konferenčna naprava, ki je bila razstavljena na zadnjem sejmu elektronike, je namenjena za zahtevnejše konferenčne dvorane. Vgrajen ima ojačevalec s pripadajočimi mikrofoni in vso tehniko, ki omogoča na tri načine nemoteno odvijanje konference. Največja novost je vgrajen akustomat, ki avtomatsko vključuje mikrofoni uporabnika v govorno linijo. Druga možnost pri tej konferenčni napravi je ročno individualno vklopjanje posameznega mikrofona. Tretji način uporabe naprave pa je tak, da operator s pomočjo vodstva vklopja določen mikrofoni po potrebi.

Kadar med konferenco uporabljajo tehnično možnost, ki jo daje akustomat, se takrat, ko govornik začne govoriti, mikrofoni avtomatično vključijo in ostane vključen še 3 sekunde po končanem govoru. Akustomat so projektirali in v celoti izdelali z domačimi strokovnjaki in sodelavci, kar je velika pridobitev na tem področju.

Ob tem avtomatskem vklopjanju pa nastane težava, ker se mikrofoni na vsak močnejši glas vklopi — že takrat, če kdo od udeležencev močneje zakašlja, zato so pripravljeni tudi ostali dve možnosti ročnega vklopjanja. Ozvočenje je prilagojeno okolju, priklanam ter potrebam seje, oz. konference. Naprava ima vgrajen magnetofon, ki sproti snema vsa izvajanja in debate in omogoča tudi reprodukcijo vseh pogovorov.

V ojačevalnih napravah izdelujejo tudi še zahtevnejše konferenčne naprave — zlasti za simultano prevajanje. Naprava omogoča izbiro, oz. prevajanje v šest jezikov.

Za tovrstne aparature je zlasti ve-

liko popraševanje in potreba v naši državi v Kosmetu, v Vojvodini in na slovenski obali, še bolj pa v dvoranih, kjer so mednarodna srečanja, konference, kongresi in posvetovanja.

Naprave pa so lahko žične, brezžične ali na osnovi infra svetlobe. Pri brezžičnih je možen sprejem le prek slušalk, v katere je že vgrajen mali sprejemnik. Pri brezžičnih sprejemih je možno tudi gibanje, tako poslušalcev kot govornika, pri žičnih ojačevalni napravi pa so zaradi žičnih povezav mikrofoni in zvočnikov poslušalci in govorniki vezani na svoje sedeže, vendar je tajnost zjamčena.

Izdelujejo tudi namizne konferenčne naprave, ki omogočajo vsakemu udeležencu govor in poslušanje. Pod mikrofonom je vgrajen zvočnik za reprodukcijo ostalim udeležencem. Ta naprava je univerzalna in namenjena za prostore, kjer nimajo vgrajenega stabilnega ozvočenja. Omogoča improvizacijo — zelo hitro se postavi in je zaradi tega vsestransko uporabna.

Imajo pa še nekaj izvedb ojačevalnih naprav — tako na primer predsedniški pult, delegatski pult in pult slušatelja. Ta zadnji ima le zvočnik in je namenjen na primer za novinarje, ki zgolj pasivno sledijo izvajanjem.

Tako se je tudi na tem področju Iskra vključila med zahtevnejše izdelovalce elektronskih naprav, saj ugotovi lahko najzahtevnejšim naročnikom.

KF

AVTOELEKTRIKA

OBISK IZ POBRATENEGA MESTA

Pretekli petek se je mudila na obisku v novogoriški občini delegacija pobratene italijanskega mesta San Vendemiano. Župana te občine g. Campadall ortu France in predsednika komisije za stike z novogoriško občino g. Maccari Adrijano je sprejel predsednik skupščine Jože Sušmelj.

V razgovorih so ocenili dosedanje sodelovanje med tema dvema občinama ter ugotovili, da je bilo zelo plodno na raznih področjih kot so šolstvo, kultura, prosveta in gospodarstvo. Dogovorili so se tudi o bodočem programu sodelovanja.

Po teh razgovorih so italijanski gostje izrazili željo, da bi si radi ogledali Iskra-Avtoelektriko. Seveda so jih predstavniki Iskre-Avtoelektrike radi sprejeli, Humbert Slejko pa jim je v italijanskem jeziku s prizvokom furlanščine na izredno dopadljiv način orisal nastanek, razvoj in samoupravnost organiziranost Avtoelektrike.

Italijanski gostje so si nato ogledali proizvodne prostore novogoriške Iskre.

MR

Z zadnje seje delavskega sveta Široke potrošnje.

INDUSTRIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE

O kakovosti po ameriško in po naše

(Nadaljevanje s 6. strani)

Ko bomo uspeli izboljšati medsebojno obveščenost z dobavitelji, bomo preprečili večino zapletov zaradi neustrezne kakovosti pošiljk. Sredstev za doseganje tega imamo na voljo več, vendar naj omenim le tista, ki se mi zde odločilna. Vse zaplete okoli neustrezne kakovosti dobavljenega blaga moramo reševati skupno z dobaviteljem in to tako, da mu nudimo strokovno pomoč (osnujemo strokovno skupino za reševanje vsakega zapleta posebej.)

Odnose, ki jih želimo imeti z dobavitelji, velja razširiti tudi na odnose s kupci. Kadar nastopamo v vlogi dobaviteljev, se moramo ravnati podobno kot želimo, da se ravnajo naši

dobavitelji do nas. Naše ponudbe morajo biti popolne tako s komercialne kot tehnične plati.

Veliko je bilo misli, ki jih je izrekel dr. Juran, veliko je bilo tudi poslušalcev. Iz celotne države nas je sodelovalo 125, kar je verjetno premalo glede na današnji pomen kakovosti. Malo zgornjeje je struktura udeležencev po republikah: Hrvaška 59, Srbija 34, Bosna in Hercegovina 19, Slovenija 8, Makedonija 4 in Črna Gora le 1 udeleženec. Ti podatki do neke mere kažejo na pozornost, ki jo posvečajo problemom kakovosti v posameznih republikah, čeprav bi bilo potrebno za zanesljivejšo sklepanje več podatkov. Naj dodam, da smo slovensko udeležbo na tem seminarju v največji meri tvorili predstavniki Iskre in s tem ponovno dokazali, da so vprašanja kakovosti naših izdelkov in uslug odločilnega pomena za nas.

Bojan Kranjc

OBVESTILO JUBILANTOM

Obveščamo vse letošnje jubilate 20 in 25-letnega dela v Iskre, ki na proslavi niso prejeli srebrnih in zlatih značk, da jih lahko dobijo v tajništvu samoupravnih organov pri tov. Tronkarjevi.

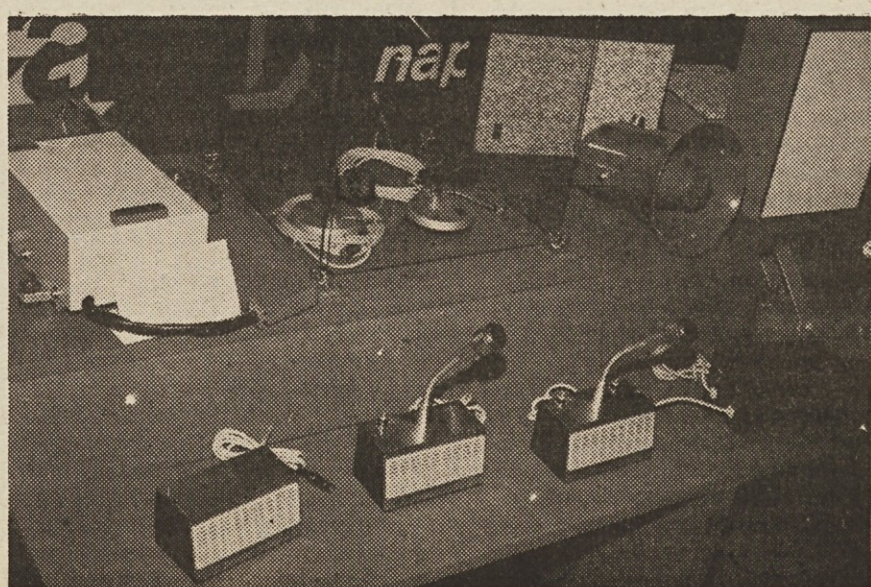
KONCERT V SOVODNJU

Moški pevski zbor Iskra iz Kranja vabi ljubitelje zborovskega petja na

KONCERT,

ki bo 23. 10. 77. ob 17. uri, v Sovodnju v Poljanski dolini.

Vabljeni!

Mikrofon z zvočnikom za namizno konferenčno napravo.

DOPIŠUJTE V ISKRO

ISKRA

Številka 42—22. oktober 1977

Premisli, preden izrečeš svoj — DA!

Vsi so zbrani. Prostor še diši po kavici in tobaku, kar priča o veliki aktivnosti v delovnem času, ki se je pred komaj 10 minutami iztekel v sobici, kjer bo vsak čas zasedanje DS ene izmed TOZD naše Iskre. No, da se razumemo, vsi še niso zbrani. Čas za začetek seje se zavlačuje in začuda se navzoči ne vdajo kajenju, ki je sicer vedno navzoče ob takih prilikah.

Okretna zapisničarka „po uradni dolžnosti“ se kar vrti na svojem stolu, večkrat pogleda vsakogar in šteje: „Ena, dva, tri...“ Čudim se, zakaj se (seje DS v tem TOZD-u so obvezno v popoldanskem času) ta tovarišica uči šteti. Da se čudim temu je razumljivo, saj sem prvič, odkar sem član izdajateljskega sosveta glasila Iskra, vabljen na sejo, s katere naj bi poročal. Tokrat me je povabil sam predsednik, ker se je vabilo, ki ga ob takih prilikah pošiljajo po običajni poti, spet izgubilo. O kakšna smola, da sem bil prav tokrat vabljen!

Ko tako sedimo, se pomenkujemo o vsem mogočem, predsedujoči pa nekajkrat nejevoljen prestavi svoj stol in izreče naslednje besede: „Ker od 15 vabljenih članov DS seji prisostvuje samo 7 članov, seje ne more biti, ker

nismo sklepni in ne moremo sprejemati nobenih sklepov.“

Seja se je tako zaključila, preden se je sploh začela. Kakšna! In na sejo sem bil vabljen, prišel sem z resnično voljo, da poročam za široko Iskrijo javnost, o delu, o odgovornem delu, ki smo ga zaupali našim delegatom.

Zato dovoli, ti moj sodelavec — delegat, ki si s svojo privolitvijo in našim zaupanjem prišel v DS, da ti postavim v imenu delavcev, ki so te volili in ti zaupali nekaj vprašanj: Zakaj si sprejel svojo funkcijo? Zakaj si nas izigral? Zakaj si prišel v svoji, sedaj že iztekajoči mandatni dobi, samo dvakrat na sejo DS? Zakaj si med drugim tudi član politične organizacije in njen idejni vodja v TOZD, če pozabljaš za kaj si zadolžen in da bi moral biti v prvih, avantgardnih vrstah? Si predstavljaš, da so ostali, ki so na sejo prihajali redno, tvoje izigrane lutke? O, ne! To so ljudje vredni zaupanja, ki ne pozabijo svoje dolžnosti do sodelavcev, čeravno se jim je tokrat izmuznila iz rok lepa prilika, da sklepajo o pomembnih stvareh, ki se tičejo nas vseh, našega TOZD-a.

Zato vedi, ti pozabljeni delegat, da bom drugič javno navedel tvoje ime, pa bodi kdorkoli, če boš ponovno

izkoriščal dano ti zaupanje, sodočanja in ne boš prisostvoval seji, za katero boš vedel, da je na njej potrebna tvoja prisotnost.

Ti, sodelavka ali sodelavec pa ob volitvah dobro premisli preden izrečeš svoj DA — za sodelavca delegata, da se ne bi ponavljala slika, ki je razodeta in kaže, da nekateri res niso vredni izkazane zupanja.

KC

Orientacijski pohod

Mladinska organizacija Iskre Elektromehanike je na podlagi idejnih in političnih temeljev organiziranja in uresničevanja družbene samozasčite pripravila v soboto, 8. oktobra orientacijsko tekmovanje.

Za tekmovanje, ki ga je organizirala komisija za SLO pri osnovni organizaciji ZSM TEA, se je prijavilo šest ekip iz temeljnih organizacij Elektromehanike. Pohod se je pričel ob 9. uri v Stražišču pri Kranju, pred šolo Lucijan Seljak. Ekipa so startale vsake deset minut.

Pot jih je vodila iz Stražišča mimo kontrolnih točk do vrha Jošta, nato nazaj v izhodišče. Proga je bila dolga 10 km in dokaj zahtevna. Poleg fizičnih moči so morale ekipe pokazati tudi znanje iz nujenja prve medicinske pomoči, streljanja, razstavljanja puške itd.

Samo tri ekipe so šle mimo vseh kontrolnih mest in uspešno prišle na cilj. Ostale so zgrešile smer. Zmagovalna ekipa je za prehojeno pot po-

Udeleženci orientacijskega pohoda pred osnovno šolo v Stražišču.

rabila štiri ure, ostali dve pa nekaj več.

Po končanem pohodu so proglasili zmagovalne ekipe. Prvo mesto je dosegla ekipa pomožne orodjarne TEA, druga je bila ekipa TOZD TEN iz Ljubljane, tretja pa ekipa GPP TEA (skladišče 34). Odličja jim je predal predsednik organizacije ZSM Elektromehanike Miro Krč. Prva ekipa je prejela še praktično nagrado — knjigo „Kapital“. Vse sodelujoče ekipe so prejele diplome in pokale za

uspešno opravljeno nalogo. Sledil je družabni večer.

Orientacijski pohod je bil dobro pripravljen in je tudi lepo uspel. Za to imata največ zaslug tako komisija za SLO kot tudi OO ZSM tovarne TEA.

Menim, da bi bilo potrebno v prihodnje pogostejše organizirati podobne akcije, saj je to ena uspešnih oblik usposabljanja mladih za družbeno samozasčito. Zagotoviti bo treba tudi večjo množičnost. Božo Prislan

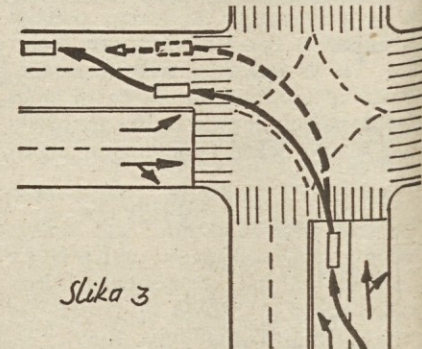
PROMETNI KOTICEK

Zavijanje v levo

Vsak voznik mora razlikovati zavijanje v levo na cesti, ki ima dva (vozna) prometna pasova, od zavijanja v levo na cesti, ki ima štiri prometne pasove. Ker gre v vožnji na takšnih cestah v glavnem za lego vozila, si najprej pogledajmo zavijanje v levo na cesti, ki ima dva (vozna) prometna pasova.

Preden začne z zavijanjem, se mora na zadostni razdalji od križišča razvrstiti. Razvrščanje je problem za slabo izurjene voznike, in za voznike, ki se enkrat usedejo za volan, oz. za nedeljske „zloglasne“ voznike.

Pri razvrščanju je treba najprej pogledati v vzvratno ogledalo na levi (mrtvi) kot avto-

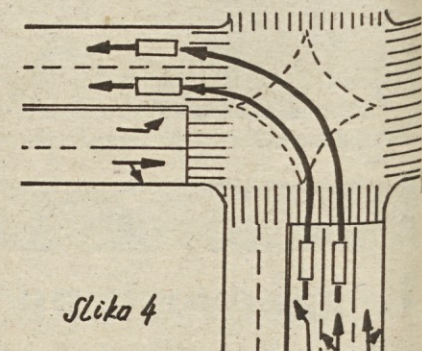

Slika 3

Slika 3 prikazuje zavijanje v levo, ko obstoja na vozišču samo en razvrstilni pas za zavijanje v levo. Na tej sliki polna črta prikazuje pot pravih zavijanja, prekinjena črta pa prikazuje pot nepravilnega zavijanja v levo.

S slike štiri je razvidno, da obstajata na vozišču dva razvrstilna pasova za zavijanje v levo. Obe polni črti prikazujeta pot pravih zavijanja. Ko se oba voznika, po končanem zavijanju znajdeti na levi bočni cesti, lahko desni voznik nadaljuje z normalno vožnjo. Tudi levi voznik lahko nadaljuje z normalno vožnjo, vendar pa se mora čim prej razvrstiti na desni prometni pas in po njem nadaljevati vožnjo. Za vse dosedanje primere zavijanja v levo velja pravilo, da lahko vozniki zavijajo po polnih črtah, prikazanih na slikah 1, 2, 3 in 4, samo pod pogojem, da iz nasprotne smeri ni prometa. Če iz nasprotne smeri teče promet, mora voznik voziti do sredine križišča, slika 5.

Na sredini se mora ustaviti in čakati na prost pot. V tej situaciji mora tudi gledati na prehod za pešce in na kolesarsko stezo, ki se nahajata na vходу leve bočne ceste. Ti prometni udeleženci imajo v tem hipu prost prehod. Če ena od teh dveh strani ni pro-

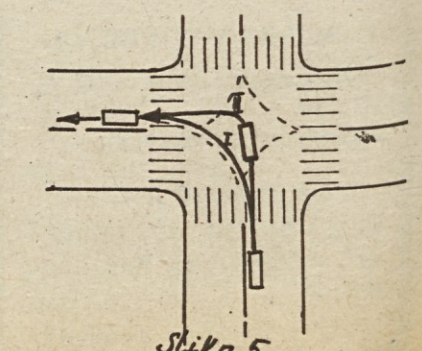

Slika 4

sta, mora voznik čakati v križišču. Če bi namreč začel z zavijanjem v levo, ko iz nasprotne smeri ni prometa, na levi bočni cesti pa bi pešci in kolesarji prečkali cesto, potem bi moral zaustaviti pred njimi, s čimer bi ogrožal in oviral promet iz nasprotne smeri, ki bi se utegnil ta hip pojaviti.

Kako voznik poišče sredino križišča? Pogleda na levo bočno cesto, na podlagi njene širine določi sredino in glede na njo naravna svoje vozilo. Edina izjema, ko vozniki ne smejo zavoziti do sredine križišča, je prikazana na sliki štiri. V takšnem tipu križišča obstajata dva razvrstilna pasova za zavijanje v levo in vsak voznik mora zavzeti določeno mesto v križišču. Levi voznik zavoz v križišču „plitvo“, desni pa „globoko“ do sredine križišča. Oba čakata vse dotle, dokler ne bo prosta nasprotna prometna stran, šele potem lahko zavijata v levo. Na levi bočni cesti prideta vsak na svoj prometni pas.

VEK

Slika 5

Slika 2 črto leve bočne ceste s sredino ceste, na kateri začne zavijanje. Če lok ni zaznamovan si ga mora zamisliti in ob njem zavijati.

Ko se voznik postavi poleg srednje črte na levi bočni cesti, je njegova prva naloga, da se razvrsti in da vozi skrajno desno. V tem primeru se razvrsti tako, da pogleda v ogledalo in desni (mrtvi) kot avtomobila, vključno desni smerni kazalec, in če je cesta prosta, nadaljuje z vožnjo ob desnem robniku ceste. Prekinjena črta na sliki 2 prikazuje nepravilno zavijanje v levo.

Sedaj pogledajmo zavijanje v levo na vozišču, ki ima štiri prometne pasove, to se pravi, dva prometna pasova za vožnjo v eno smer in dva za vožnjo iz nasprotne smeri. Pri tem mora voznik razlikovati zavijanje v levo, če je na vozišču samo en razvrstilni pas za zavijanje v levo, od zavijanja v levo, če sta na vozišču dva razvrstilna pasova.

Obvestilo

Obveščamo člane društva likovnikov in ostale člane ZP ISKRA, da je še čas za oddajo likovnih del na temo NAŠ BOJ ZA SVOBODO.

Zbirali jih bomo do konca oktobra, in sicer v Kranju na sindikatu, v Ljubljani v poštinski zvezi Iskre.

Obenem sporočamo, da člani društva likovnikov lahko priredijo razstavo v 14. nadstropju poslovne stavbe ZP ISKRA v Ljubljani. Razstavlja lahko posameznik ali skupina članov. Svoje želje o tem sporočite Jožetu Volariču, Galetova 23, 64000 Kranj (tel.: (064) — 25148) ali v Šolski center Iskra, Kranj.

Odbor društva

ZAHVALA

Ob boleči izgubi predrage sestre

ROZALIJE PREGRAT, por. JEREB

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam TOZD ERO in TEA (vložki) za izrečeno sožalje in denarno pomoč

žalujoči sestri

Marija in Tončka Pregrat.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame ANGELE MOHORIČ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem v TOZD ERO za podarjeni venec, denarno pomoč, izraze sožalja ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Vsem najlepša hvala!

žalujoči: hčerka Marta Zavšek z družino.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniško, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Dušan Željčnov — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA-DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

V avli upravne stavbe in prehodu do proizvodne dvorane v Tovarni elektronskih naprav na Stegnah je bila v soboto, 8. oktobra odprta razstava del likovnikov Iskre, v počastitev 15-letnice TOZD TEN. Razstava je bila odprta do 20. oktobra, zdaj pa jo bodo prenesli v Zagreb.

Razstava del Iskrinih likovnikov je še ena izmed prireditev, s katerimi v TOZD TEN praznujejo petnajstletnico svojega obstoja. Dogovorili so se z likovniki tudi za nadaljnje sodelovanje, prav tako pa tudi za odkup nekaterih del.

Razstavo naših likovnikov v TOZD TEN je odprl namestnik direktorja Franc Stancer, ogledajo pa si jo lahko razen delavcev TOZD TEN tudi delavci ostalih TOZD na Stegnah.

Prebrali smo za vas

Zadnje čase se je začel uveljavljati s svojim pisanjem tudi Janko Perat, čigar povest „Reci mi Sandro“ je menda že njegova tretja knjiga, ki je izšla v zadnjem času.

To pot si je Perat za svojo povest izbral sicer okvirno današnji čas, vendar je v njem še kako prisotna preteklost. Zgodba njegove povesti je tradicionalno klasična: ljubezenski trikotnik, dva moška in ženska, se slučajno znajdejo na Soriški planini v času današnjem, potem pa se ob tem srečanju začne zgodba odvijati nazaj in naenkrat ugotovimo, da so vsi trije protagonisti partizani, več ali manj slučajno povezani v preteklosti, ne da bi vedeli za to, vsak po svoje ugotavljajo svoje razočaranje nad življenjem in ljubeznijo iz preprostega vzroka, ker so morda od življenja samega terjali in pričakovali preveč.

Vsa zgodba je torej izrazito melodramatska in bi se nekje lahko dogajala kjerkoli in ob kakršnemkoli času, čeprav je avtor po vsej sili želel zgodbo postaviti v določen čas in prostor, da bi ji tako dal potrebno aktualnost in zanimivost.

Protagonist zgodbe je vsekakor Sandro ali Aco ali Alec (lahko bi bil tudi Sašo), primorski Slovenec, vojni pilot italijanskega fašističnega letalstva, potem zavezniški in na koncu Titov pilot, zdaj pa je upokojeni direktor, razočaran v življenju. In na Soriški planini sreča Vero, štiridesetletno nekdano partizansko bolničarko, ki ima prav tako za sabo ponesrečen zakon, tragično umrlo hčerkico in vse kaže, da se bosta s Sandrom nekoč nekje le ujela. Vmes pa je še nekdanji komisar in zdaj upravnik planinskega gostišča Marko, ki je zaljubljen v Vero in ozdravljen alkoholik, prav tako razočaran nad življenjem in ljubeznijo. Če so torej zgodba in akcije v njej konvencionalne in skoraj klišejske, če so nekateri dialogi in razmišljanje junakov preveč banalni in papirnati, pa vendar, v knjigi ne manjka stvari, ki so umetniško dokaj pristne in se precej dvigajo nad ostalim, dokaj povprečnim, a vendar tekočim branjem. V mislih imamo predvsem prizore letalskih bitk, opise puščave in podobno, kjer je videti, da je avtor kot nekdanji pilot vse to zares doživljal in znal zato tudi ustrezno upodobiti. Podobno velja tudi za opise in prizore z lova in opise planinskega sveta, kar spet potrjuje, da je avtor kot lovec te strani neposredno in občutno doživljal.

Knjiga se torej kljub omenjenim hibam bere tekoče in napeto, bralcu pa bodo vsekakor ostali v spominu že omenjeni prizori in dogodivščine iz letalskega in lovskega življenja, s katerimi je Perat vsekakor dokazal, da zna pisati, zlasti takrat, če izpoveduje in popisuje tisto, kar ga je resnično prizadelo in kar je zares doživljal. Vojna in lov pa sta to nedvomno bila.

Povest „Reci mi Sandro“ je izdala založba Borec, knjigo pa je opremila Metka Krašovec.

D. Ž.